

Uchwała Nr

Rady Gminy Lichnowy

z dnia r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lichnowy na lata 2023-2025.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r., poz.40) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), Rada Gminy Lichnowy uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lichnowy na lata 2023 - 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lichnowy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2023 roku.

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program będzie stanowił wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Przez interdyscyplinarność powinien przyczynić się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia zjawiska przemocy, a tym samym poprawy kondycji rodzin.

W tym stanie rzeczy podjęcie uchwały jest zasadne.

Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr Rady Gminy
w Lichnowach z dnia r.

GMINNY
PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W GMINIE LICHNOWY
NA LATA 2023-2025

Spis treści:

1. Wstęp.....	4
2. Ogólna charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	4
3. Podstawa prawna i merytoryczna programu.....	6
4. Diagnoza lokalna zjawiska przemocy i zasoby instytucjonalne.....	7
4.1. Badania dorosłych mieszkańców na terenie gminy Lichnowy.....	8
4.2. Badanie dzieci i młodzieży na terenie gminy Lichnowy.....	19
4.3. Analiza danych zastanych.....	33
5. Wnioski wynikające z analizy ilościowej i jakościowej i zidentyfikowanych potrzeb.....	37
6. Cele i zadania programu.....	41
7. Adresaci programu.....	50
8. Przewidywane efekty realizacji programu.....	50
9. Finansowanie programu.....	50
10. Monitoring.....	50

1. Wstęp

Rodzina, jako system wewnętrznych powiązań i relacji, jest najważniejszym miejscem kształtowania się osobowości, nawyków, postaw, stylów życia i zachowań rozwijających się dzieci, dlatego też szczególnie niebezpieczne jest pojawienie się przemocy w domu rodzinnym, który z natury rzeczy powinien być azylem i enklawą bezpieczeństwa dla wszystkich domowników. Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje pomiędzy członkami, które winny być oparte na miłości i zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie rodzi szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności. Żaden człowiek nie powinien być narażony na przemoc w rodzinie, która ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna, swym członkom, gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący system norm i wartości. Przemoc jest problemem powszechnym, który dotyczy ludzi bez względu na ich wiek, płeć, status materialny, poziom wykształcenia, czy wykonywany zawód. Podkreślenia wymaga, że przemoc domowa łamie podstawowe prawa człowieka. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepisy te nakazują podejmowanie przez państwo takich działań, które umacniają więzi między osobami tworzącymi rodzinę, a zwłaszcza więzi istniejące między rodzicami i dziećmi oraz między małżonkami.

Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

2. Ogólna charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

Pierwszą definicję pojęcia przemocy w rodzinie, w przepisach powszechnie obowiązującego prawa polskiego, możemy znaleźć w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2021, poz. 1249).

Ustawa określa, że przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Wszyscy mamy obowiązek podejmowania działań przeciwko przemocy w rodzinie. Bezczyнность świadków wspiera siły sprawcy odejmując siły osobie doznającej przemocy.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna i jest demonstracją siły - ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiego człowieka,
- jest procesem – rozwija się stopniowo, przybierając na sile i częstotliwości,
- narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny, m.in. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, ma tendencję do powtarzania się – rzadko bywa jednorazowym epizodem,
- powoduje cierpienie i ból u osób, których przemoc dotyka,
- jest narastająca – niezatrzymana stopniowo przybiera na sile,
- odpowiedzialność za przemoc zawsze ponosi jej sprawca – nic nie usprawiedliwia przemocy.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- przemoc fizyczna - obejmuje takie zachowania agresywne jak popychanie, policzkowanie, szarpanie, kopanie, duszenie, bicie pięścią, ciskanie w kogoś przedmiotami, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.;
- przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, itp.;
- przemoc seksualna - wymuszanie współżycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka, wyśmiewanie zachowań seksualnych, itp.;
- przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, kontrolowanie wydatków z wykorzystaniem stosunku zależności, niewywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego, itp.

Przemoc dotyka nie tylko rodziny. Jest to zjawisko społeczne o szerokim kontekście, występuje również jako:

- przemoc w grupach rówieśniczych, w szkołach, internatach itp.,
- przemoc na ulicy, na stadionach,
- przemoc w środkach masowego przekazu,
- przemoc związana z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków,
- przemoc w państwach źle rządzonych, z dyktaturą itp.,
- przemoc międzynarodowa.

Wspólną cechą tych wszystkich zjawisk jest chęć podporządkowania sobie, wykorzystywania słabszej strony przez silniejszą.

Polskie prawo bardzo wyraźnie wskazuje, że krzywdzenie członków rodziny jest przestępstwem i jak każde inne podlega karze. Każda osoba doznająca krzywdy ma prawo do ochrony, a przede wszystkim do powstrzymania i przerwania przemocy.

Przemoc jako przestępstwo przeciwko osobom bliskim ścigana jest prawem, zapisanym w artykułach kodeksu karnego.

3. Podstawa prawna i merytoryczna programu.

Do aktów prawnych – rangi ustawowej – zalicza się w szczególności:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lichnowy na lata 2023 – 2025 powstał w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym, a także stworzenia jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych, bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie. Program stanowi kontynuację i aktualizację działań podejmowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Lichnowy na lata 2020 – 2022 i wpisuje się w Gminną Strategię Rozwiązywania Społecznych w Gminie Lichnowy na lata 2021-2027. Jest on również zgodny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030.

4. Diagnoza lokalna zjawiska przemocy i zasoby instytucjonalne

Trudno jest jednoznacznie określić wielkość zjawiska przemocy w rodzinie w naszej gminie, wszelkie dane, jakie posiadają instytucje pokazują nam tylko część faktycznie występujących problemów. Skala przemocy domowej, jako zjawiska zachodzącego w środowisku zamkniętym, jest niezwykle trudna do oszacowania. Osoby doświadczające przemocy w wielu przypadkach nie ujawniają problemu, a co za tym idzie nie składają zawiadomienia o przestępstwie. Dzieje się tak z różnych powodów m.in. z obawy przed sprawcą, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości oraz w możliwość poprawy swojej sytuacji, a także z poczucia wstydu i wyuczonej bezradności. Przedstawione czynniki powstrzymujące przed składaniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie, odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome. Z tego też względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje niewyjawiona.

Diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Lichnowy oparto na badaniach ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz uczniów kl. IV do VIII szkoły podstawowej przeprowadzonych w miesiącu lutym 2023 r. Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych. Ponadto diagnozę oparto na analizie dokumentacji zastanej, sprawozdawczości z realizacji zadań własnych Gminy oraz innych działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu

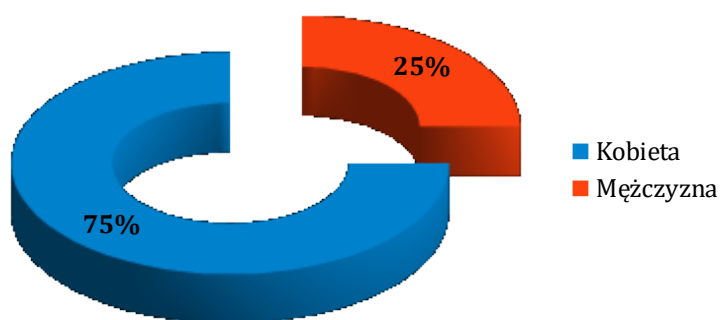
Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy, Komisariatu Policji, Placówek Oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie jest jedną z przyczyn, dla których rodziny bądź osoby w nią uwikłane, mogą ubiegać się o objęcie pomocą i wsparciem przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach. W badaniu łącznie wzięło udział 151 osób. Zróżnicowany dobór próby do badania umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk uczniów szkolnych.

4.1 Badanie dorosłych mieszkańców na terenie Gminy Lichnowy

Struktura badanej próby

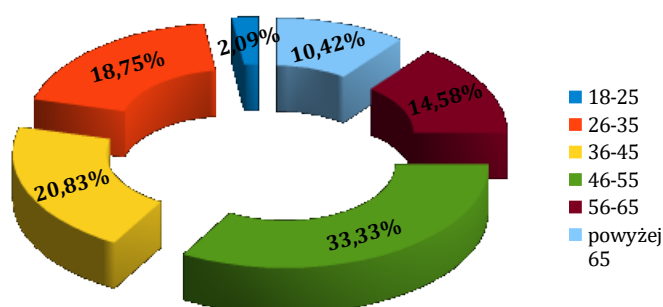
W badaniu diagnozującym stan wiedzy mieszkańców gminy Lichnowy na temat zjawiska przemocy w rodzinie wzięło udział 48 dorosłych mieszkańców. Wśród nich 75 % badanej próby stanowiły kobiety, zaś 25 % mężczyźni.

Wykres 1. Płeć ankietowanych

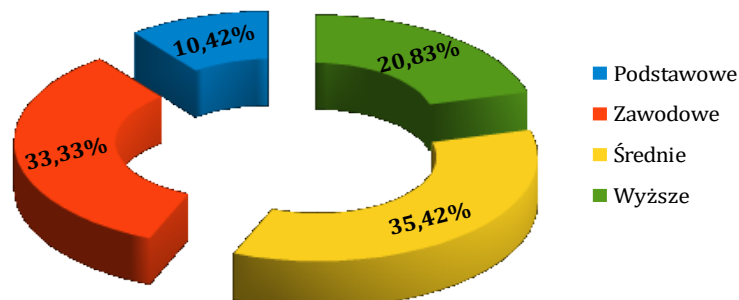
Wśród badanej społeczności największą liczbę stanowiły osoby w wieku 46-55 – 16 osób, 36-45 – 10 osób, 26-35 – 9 osób, 56-65 – 7 osób, powyżej 65 roku – 5 osób, 18-25 – 1 osoba.

Wykres 2. Wiek ankietowanych

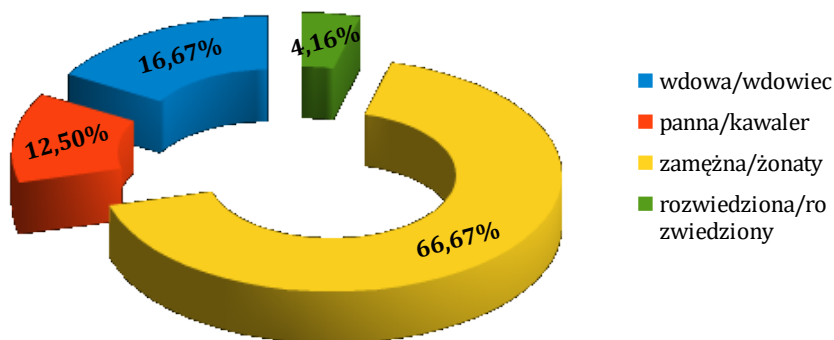
Analizując badaną próbę pod względem wykształcenia można zauważyć, iż najwięcej było osób z wykształceniem średnim – 17 osób, zawodowym – 16 osób, wyższym – 10 osób i podstawowym – 5 osób.

Wykres 3. Wykształcenie ankietowanych

Większość respondentów, jak wynika z poniższego wykresu stanowiły osoby zamężne i żonate – 32 osoby. Następnie wdowy i wdowcy – 8 osób, osoby stanu wolnego – 6 osób, osoby rozwiedzione – 2 osoby.

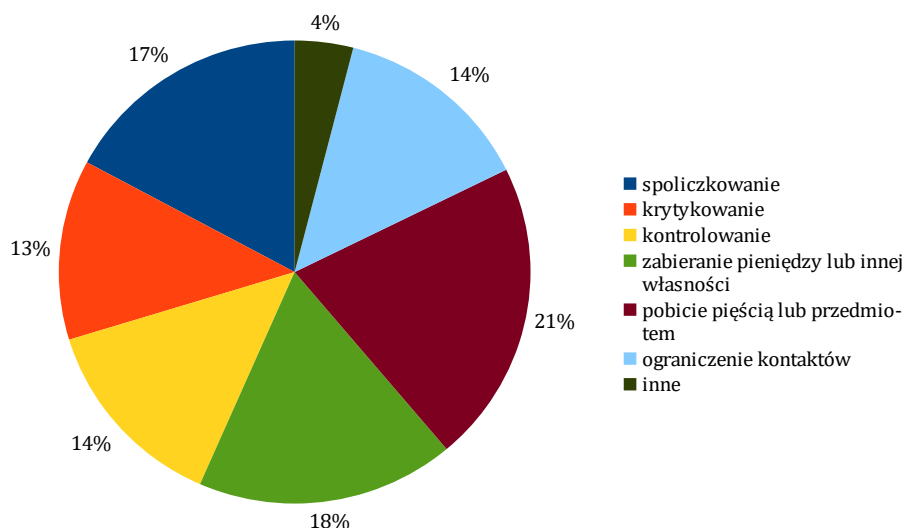
Wykres 4. Stan cywilny ankietowanych

Poniższy blok pytań skierowanych do dorosłych mieszkańców miał na celu sprawdzenie stanu wiedzy na temat przemocy. Pytania kierowane do ankietowanych sprawdzały m.in., czym zdaniem respondentów jest przemoc, jakie są przyczyny tego zjawiska oraz między innymi jaki stosunek mają respondenci wobec stosowania kar wobec dzieci.

Na początek mieszkańców poproszono, aby wskazali te sytuacje, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy. W tym przypadku możliwe było zaznaczenie kilku odpowiedzi. Jak wynika z przedstawionej analizy, dla większości mieszkańców, przemocą jest: pobicie pięścią lub przedmiotem (37 osób). W dalszej kolejności ankietowani wymieniali: zabranie pieniędzy lub innej własności (31 osób), spoliczkowanie (30 osób), ograniczanie kontaktów i kontrolowanie (po 24 osoby), krytykowanie (22 osoby), inne (6 osób).

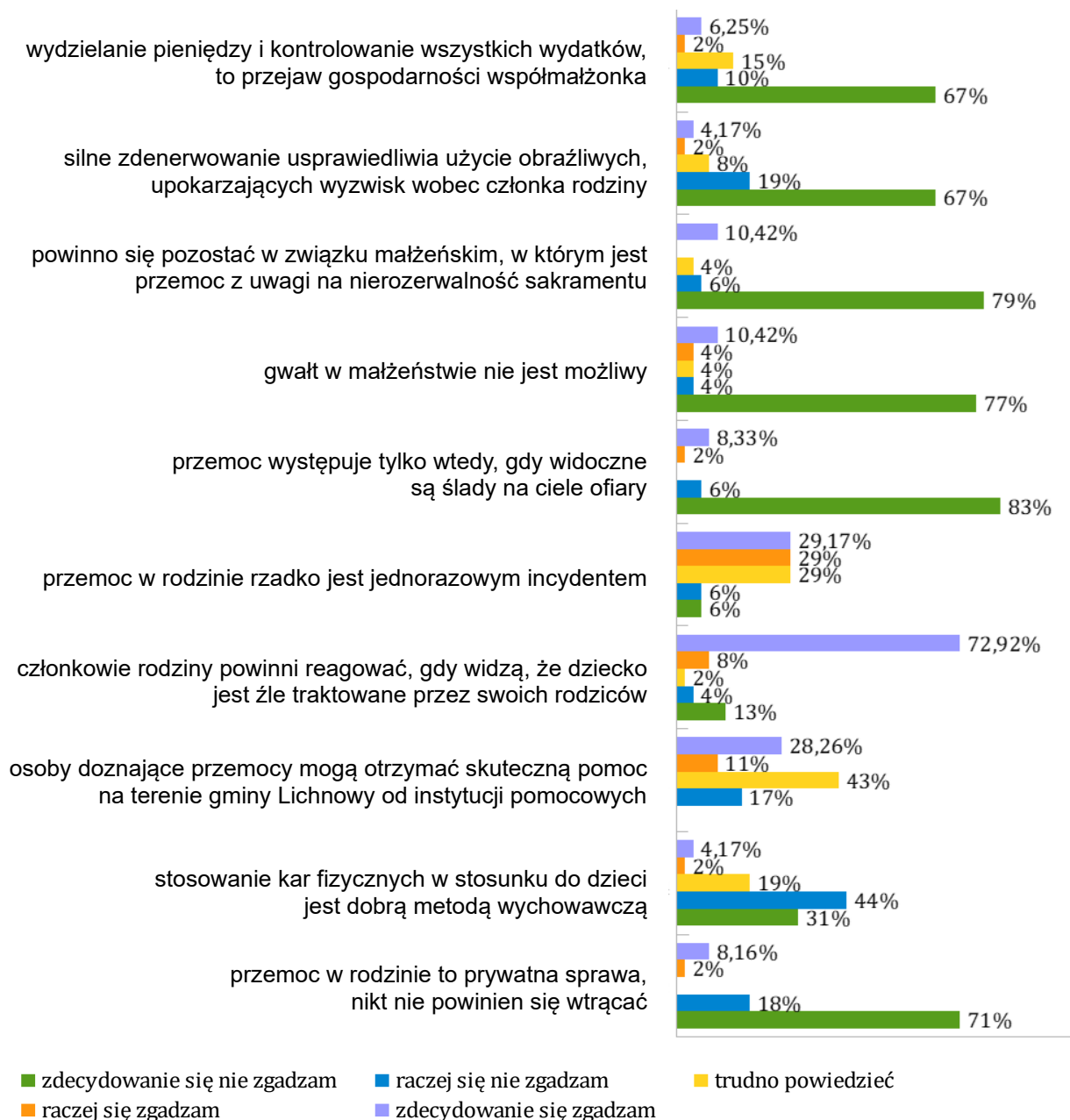
Wykres 5. Które z wymienionych sytuacji są Pana/ Pani zdaniem aktem przemocy?

Mieszkańców poproszono również o ustosunkowanie się do wybranych stwierdzeń. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, respondenci w większości posiadają wiedzę na temat przemocy. Znaczna część ankietowanych zdecydowanie się nie zgadza, że przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać (35 osób) oraz dostrzega, że przemoc nie jest tylko wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele (38 osób). Ankietowani przyznali również, iż członkowie rodziny powinni reagować, gdy widzą, że dziecko jest źle traktowane przez swoich rodziców (35 osób) oraz uznali, że silne zdenerwowanie nie usprawiedliwia użycia obraźliwych, upokarzających wyzwisk wobec członka rodziny (32 osoby). Ponadto dla 35 respondentów nierozzerwalność sakramentu małżeństwa nie jest istotnym powodem by pozostać w związku małżeńskim mimo przemocy w rodzinie. Ankietowani zdecydowanie się nie zgodzili, że wydzielanie pieniędzy i kontrolowanie wszystkich wydatków, to przejaw gospodarności współmałżonka (32 osoby). Gwałt w małżeństwie nie jest możliwy z takim stwierdzeniem zdecydowanie się nie zgodziło 37 osób. Według 3 ankietowanych (w tym 2 zdecydowanie się zgadza, a 1 raczej się zgadza) uważa, że stosowanie kar fizycznych (np. klaps) w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą a 9 respondentów wskazało, że trudno powiedzieć czy stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą. 14 osób uznało, że przemoc w rodzinie może

być jednorazowym incydem. 13 ankietowanych zdecydowanie się zgadza, że osoby doznające przemocy mogą otrzymać skuteczną pomoc na terenie gminy Lichnowy od instytucji pomocowych, 20 osobom trudno jest powiedzieć.

Wykres 6. Proszę odpowiedzieć na ile zgadza się Pan/Pani z poniższymi stwierdzeniami:

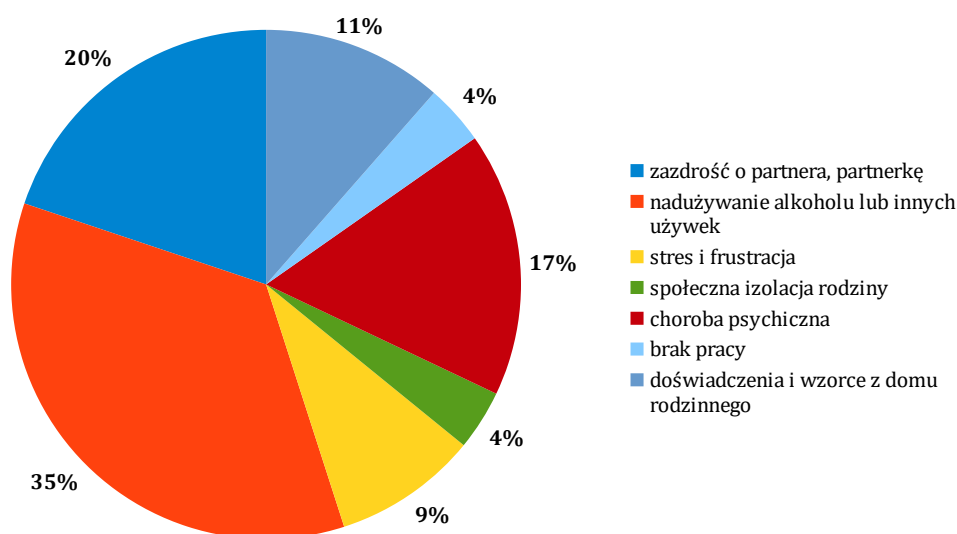

Zdaniem mieszkańców, bezpośredni wpływ na przemoc w rodzinie ma nadużywanie alkoholu lub innych używek (46 osób). Zdaniem 26 respondentów wpływ na pojawienie się przemocy ma zazdrość o partnera/ partnerkę, zdaniem 22 ankietowanych choroba psychiczna a 12 ankietowanych stres i frustracja. Kolejno ankietowani uznali, że taki wpływ mogą mieć

doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego – 15 osób. Społeczną izolację rodziny jako bezpośredni powód występowania przemocy wskazało 5 osób, również 5 osób wskazało na brak pracy.

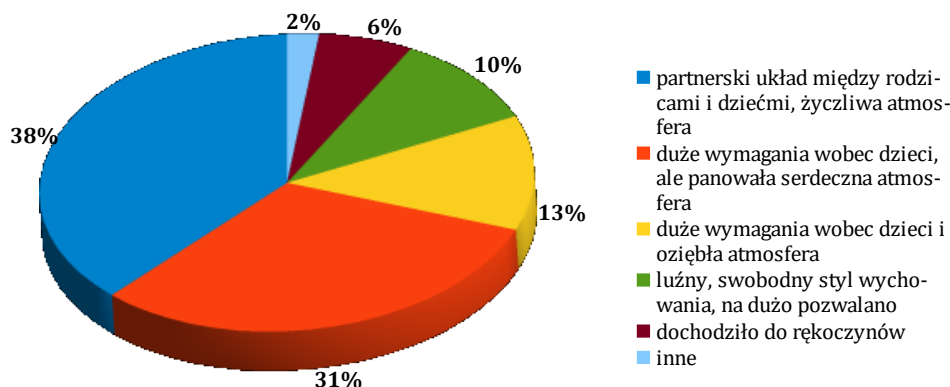
Nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Warto zaznaczyć w tym miejscu, że przemoc jest zachowaniem wyuczonym a alkohol często bywa katalizatorem uruchamiającym to zachowanie.

Wykres 7. Co według Pana/Pani ma bezpośredni wpływ na przemoc w rodzinie?

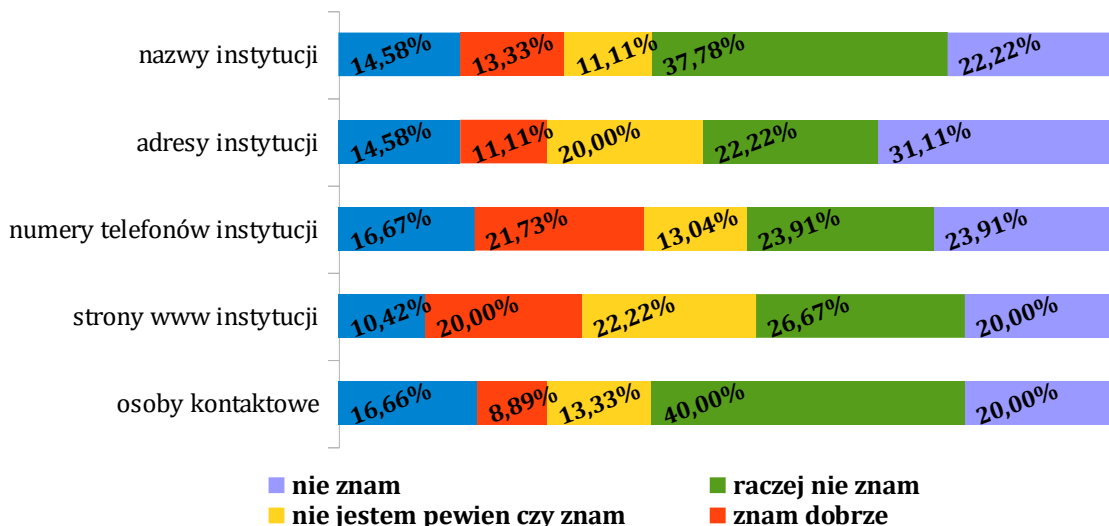
Kolejno zapytano o relacje i klimat wychowania jaki panowały w domu rodzinnym respondentów. 20 ankietowanych przyznało, że w ich domu panował partnerski układ między rodzicami i dziećmi i życzliwa atmosfera. Zdaniem 16 osób były duże wymagania wobec dzieci, ale panowała serdeczna atmosfera. Niepokojący jest fakt, że 6 respondentów zadeklarowało, że w ich domu były duże wymagania wobec dzieci i oziębła atmosfera, co więcej 3 badane osoby podały, że w ich domach dochodziło do rękoczynów, a 5 osób podało, że panował luźny, swobodny styl wychowania, na dużo pozwalano. Zaś 1 ankietowany wskazał, że w ich rodzinach panowały inne relacje i klimat wychowywania.

Wykres 8. Proszę określić, jakie relacje i klimat wychowania panowały w Pana/Pani domu rodzinnym:

Większość ankietowanych osób raczej nie zna danych kontaktowych do instytucji pomocowych, co potwierdzają odpowiedzi zaprezentowane w poniższym wykresie. Jedynie 7 osób zna bardzo dobrze nazwy i adresy tych instytucji, 10 osób zna bardzo dobrze numery telefonu, a 8 ankietowanych zna bardzo dobrze osoby kontaktowe oraz 10 osób zna dobrze strony www instytucji.

Wykres 9. Czy zna Pan/pani dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

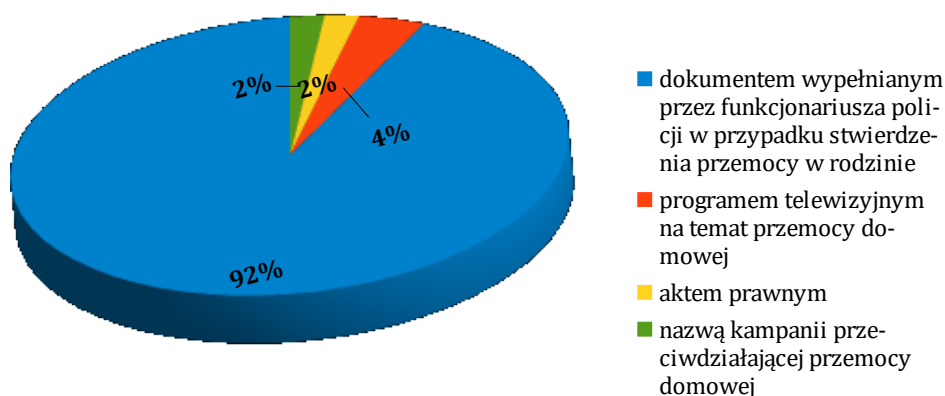

Procedura "Niebieskie Karty" to specjalne narzędzie, które ma służyć przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje tą procedurę następująco: "Procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,

gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie." Ideą procedury jest współpraca między służbami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działania wobec osób stosujących przemoc oraz na rzecz ochrony osób krzywdzonych.

Poniższy wykres pokazuje, że respondenci są bardzo dobrze zorientowani czym jest Niebieska Karta, gdyż aż 92% ankietowanych wskazało, iż jest to dokument wypełniany przez funkcjonariusza policji w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie. Zaledwie 2 osoby wskazały, że jest to program telewizyjny na temat przemocy domowej, co stanowiło 4% ankietowanych, 2% wskazało, że to akt prawny oraz 2% że jest to nazwa kampanii przeciwdziałającej przemocy domowej.

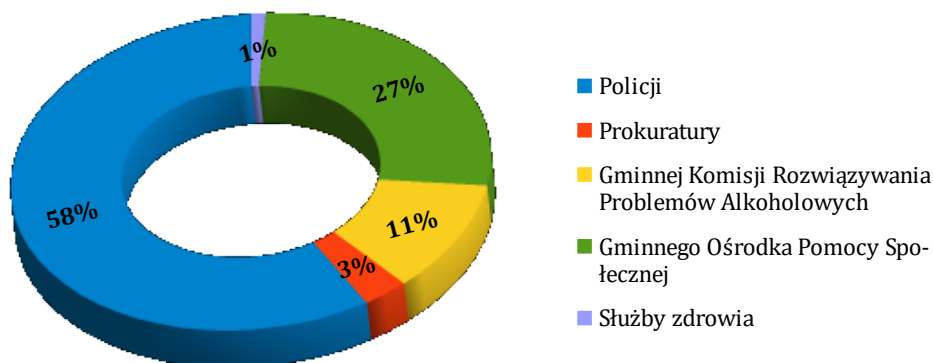
Wykres 10. Czym jest Niebieska Karta?

W dalszej kolejności poproszono mieszkańców o wskazanie instytucji, do której zwrócili by się z prośbą o wszczęcie procedury Niebieskiej Karty. Najwięcej ankietowanych 58% zwróciło by się w takiej sytuacji do Policji. W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali na Ośrodek Pomocy Społecznej 27%, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 11%. 3% wskazało prokuraturę, 1 % służbę zdrowia.

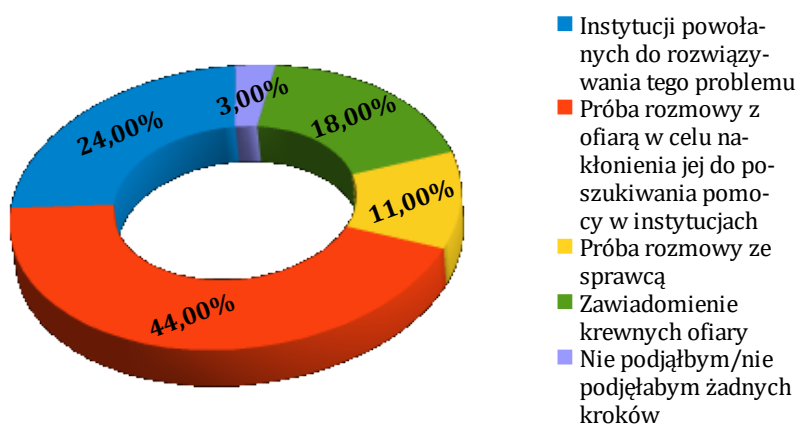
Warto zaznaczyć, że Procedura rozpoczyna się w momencie wypełnienia formularza "Niebieska Karta-A" przez policjanta, pracownika socjalnego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia lub oświaty.

Wykres 11. Do której z niższej wymienionych instytucji zwróciłby się Pan/Pani z prośbą o wszczęcie procedury Niebieskiej Karty?

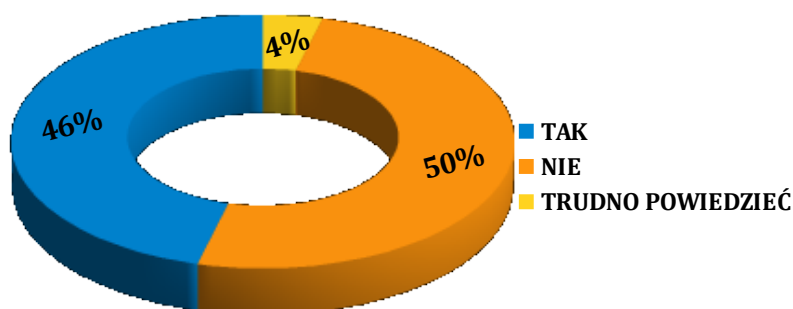
W przypadku stwierdzenia występowania przemocy domowej u znajomych lub sąsiadów ankietowani najczęściej podjęliby próbę rozmowy z osobą doznającą przemocy w celu nakłonienia jej do poszukiwania pomocy w instytucjach przeciwdziałających przemocy w rodzinie, na co wskazało 44% respondentów. Kolejno mieszkańcy wskazali na bezpośredni kontakt z instytucją powołaną do rozwiązywania tego problemu, tj. 24%, 18% respondentów zawiadomiło by krewnych ofiary, 11% próbowałoby podjąć rozmowę ze sprawcą. Jedna osoba wskazała, że nie podjęłaby żadnych kroków w związku z występowaniem przemocy domowej u znajomych lub sąsiadów, co stanowi 3% ankietowanych.

Wykres 12. W przypadku stwierdzenia występowania przemocy domowej u znajomych lub sąsiadów najczęściej zwróciłbyś/aś się Pan/Pani o pomoc bezpośrednio do:

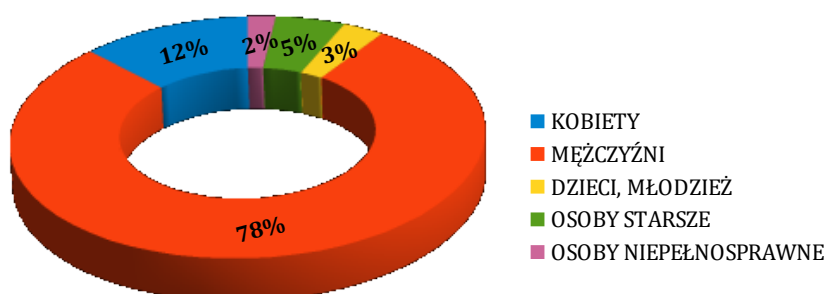
Aż 46% ankietowanych spotkało się bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Bezpośredniej styczności z tym zjawiskiem nie miało 50% osób, zaś 4% stwierdziło, że trudno powiedzieć. Jest to bardzo niepokojące, ponieważ wskazuje, iż problem przemocy przybiera znaczne rozmiary.

Wykres 13. Czy spotkał/a się Pan/Pani bezpośrednio ze zjawiskiem przemocy w rodzinie?

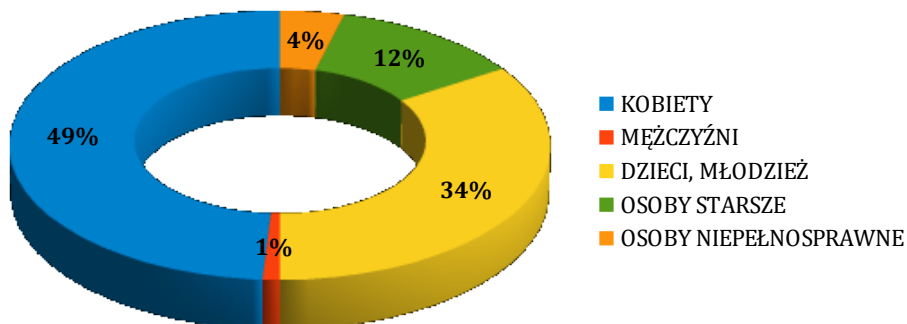
Zdaniem większości respondentów, tj. aż 78% najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie są mężczyźni. Zaledwie 12% ankietowanych wskazało jako sprawców kobiety, osoby starsze wskazało 5%, dzieci i młodzież wskazało 3%, osoby niepełnosprawne 2%.

Wykres 14. Kto według Pana/Pani jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie?

Osobami doznającymi przemocy w rodzinie, zdaniem ankietowanych, są najczęściej kobiety (49%) oraz dzieci i młodzież (34%), osoby starsze (12%), osoby niepełnosprawne (4%) oraz mężczyźni (1%).

Wykres 15. Kto według Pana/Pani jest najczęściej osobą doznającą przemocy w rodzinie?

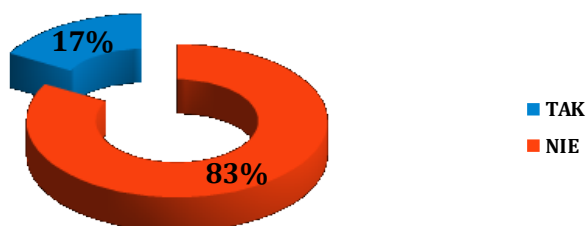
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Pełni on funkcję strategiczno-koordynującą polegającą na kształtowaniu lokalnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Do zadań na poziomie wykonawczym, w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół może tworzyć grupy robocze. Skład grupy roboczej nie różni znacząco od składu Zespołu. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizuje ona działania pomocowe wobec indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie, w tym realizuje procedurę Niebieskie Karty.

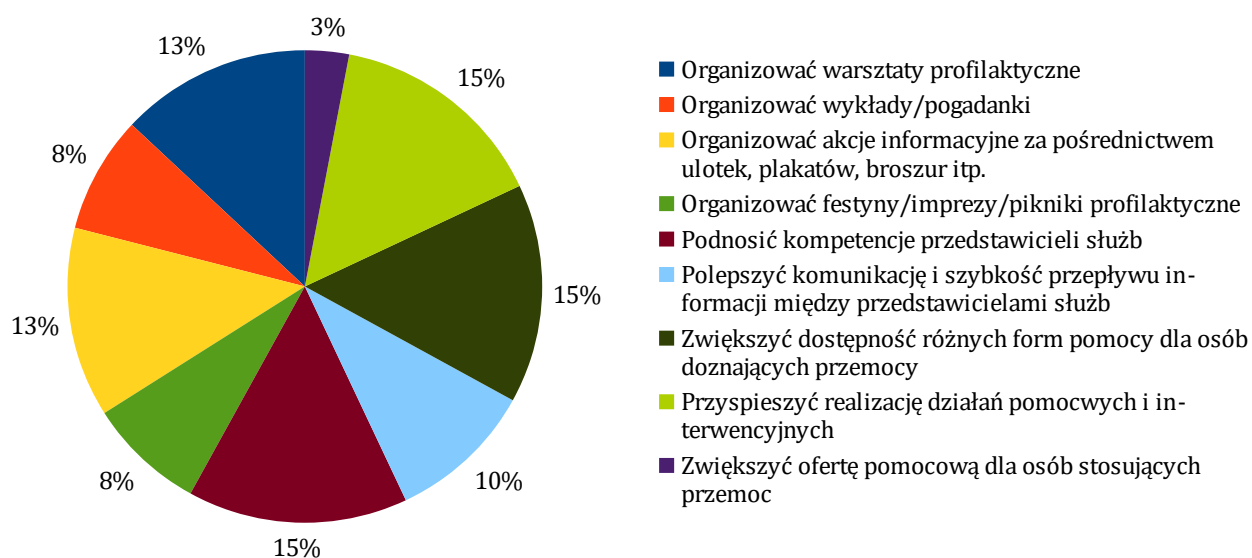
Pomimo zamieszczania na stronach internetowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lichnowach informacji o funkcjonowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego, informacji o możliwości skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej, dostępności broszur informacyjnych o zjawisku przemocy w rodzinie, aż 83% ankietowanych nie słyszało dotychczas o Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wykres 16. Czy słyszał/a Pan/Pani o Zespole Interdyscyplinarnym w Gminie Lichnowy ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie?

Mieszkańców poproszono również o to, aby wskazali formy działań, które według nich przynoszą najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb (kursy, szkolenia), przyspieszenie realizacji działań pomocowych i interwencyjnych, zwiększenie dostępności różnych form pomocy dla osób doznających przemocy wskazało odpowiednio po 15% ankietowanych. Następnie odpowiednio po 13% wskazało organizowanie warsztatów profilaktycznych oraz organizowanie akcji informacyjnych za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. W dalszej kolejności ankietowani wskazali: polepszenie komunikacji i szybkość przepływu informacji między przedstawicielami służb (10%), organizowanie wykładów, pogadank (8%), organizowanie festynów/imprez/pikników profilaktycznych (8%), zwiększenie oferty pomocowej dla osób stosujących przemoc (3%).

Wykres 17. Jakie działania należy Pana/Pani zdaniem podjąć, aby przeciwdziałanie przemocy było bardziej skuteczne?

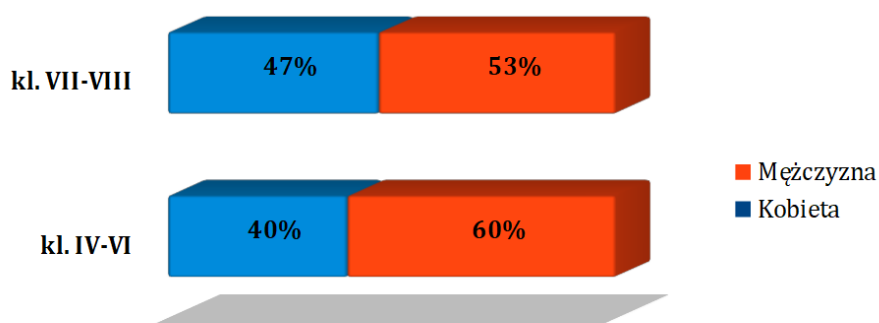

4.2 Badanie dzieci i młodzieży na terenie Gminy Lichnowy

Struktura badanej próby

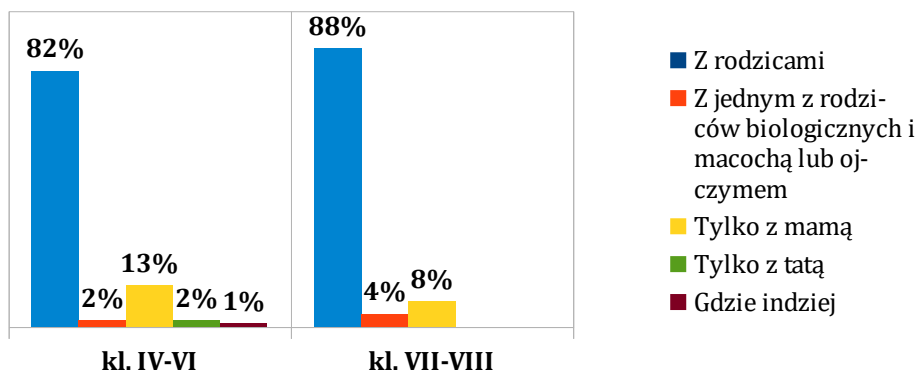
W badaniu diagnozującym problem przemocy w gminie Lichnowy wzięli również udział uczniowie szkoły podstawowej, łącznie 103 osoby. Zarówno w przypadku uczniów kl. IV-VI, jak i kl. VII-VIII przewagę liczebną stanowili mężczyźni, było to odpowiednio 60% oraz 53%.

Wykres 18. Płeć

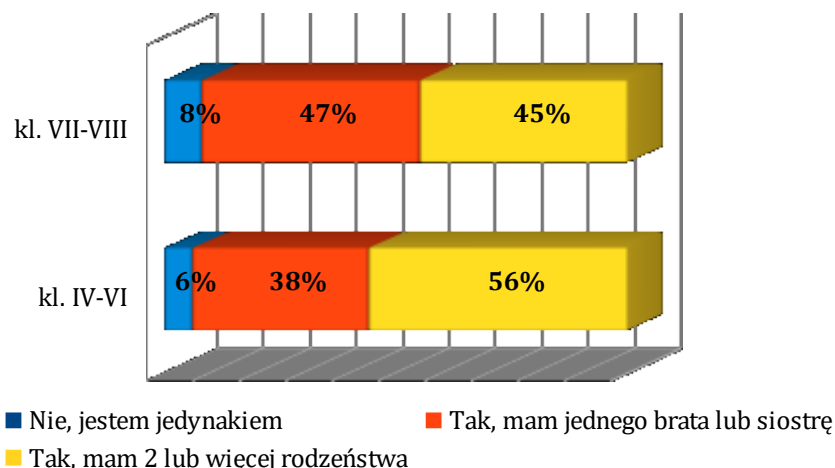
Przed przystąpieniem do diagnozowania problemu przemocowego wśród uczniów, poproszono ich o scharakteryzowanie swojej sytuacji rodzinnej. Większość uczniów we wskazanych podziałach klasowych, jak wynika z udzielonych odpowiedzi wychowuje się w rodzinach pełnych (81% uczniów kl. IV-VI, 88% uczniów kl. VII-VIII). Znacznie mniej uczniów wychowuje się w rodzinach zrekonstruowanych bo 2% uczniów kl. IV-VI, 4% uczniów kl. VII-VIII, tylko z matką mieszka 8% uczniów kl. VII-VIII i 13% uczniów kl. IV-VI, zaś tylko z ojcem 2% uczniów kl. IV-VI. 2% uczniów kl. IV-VI mieszka w rodzinie składającej się z rodziców, babci, dziadka i brata.

Wykres 19. Obecnie mieszkasz:

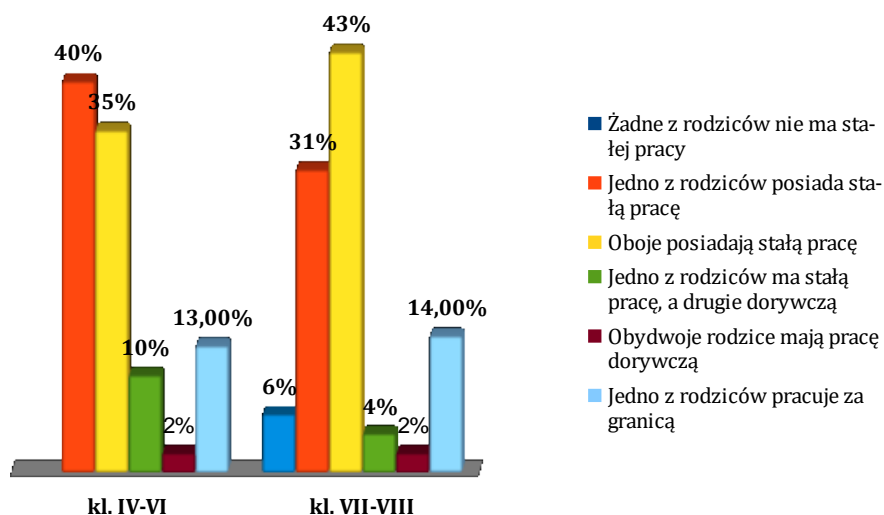
Dodatkowo, uczniów poproszono o scharakteryzowanie struktury swojej rodziny. Jednego brata lub siostrę posiada 38% uczniów kl. IV-VI i 47% uczniów kl. VII-VIII, 56% uczniów kl. IV-VI i 45% uczniów kl. VII-VIII deklaruje, że posiada dwoje lub więcej rodzeństwa. Natomiast jedynakami jest 6% uczniów kl. IV-VI i 8% uczniów kl. VII-VIII.

Wykres 20. Czy masz rodzeństwo?

Celem określenia sytuacji materialnej uczniów, zapytano czy oboje rodzice posiadają stałą pracę. Większość respondentów udzieliła twierdzącej odpowiedzi na to pytanie (35% uczniów kl. IV-VI i 43% uczniów kl. VII-VIII). Natomiast 40% uczniów najmłodszych i 31% uczniów starszych przyznało, iż jedynie jeden z ich rodziców posiada stałą pracę. Zaś 10% uczniów kl. IV-VI i 4% uczniów kl. VII-VIII oświadczyło, że jedno z rodziców ma stałą pracę, a drugie dorywczą. 2% uczniów z kl. IV-VI, jak i z kl. VII-VIII wskazało, że oboje rodzice mają pracę dorywczą. 13% uczniów z klas młodszych wskazało, że jedno z rodziców pracuje za granicą i 14% uczniów z klas starszych. Wśród uczniów klas starszych 6% wskazało, że żadne z rodziców nie ma stałej pracy, są bezrobotni.

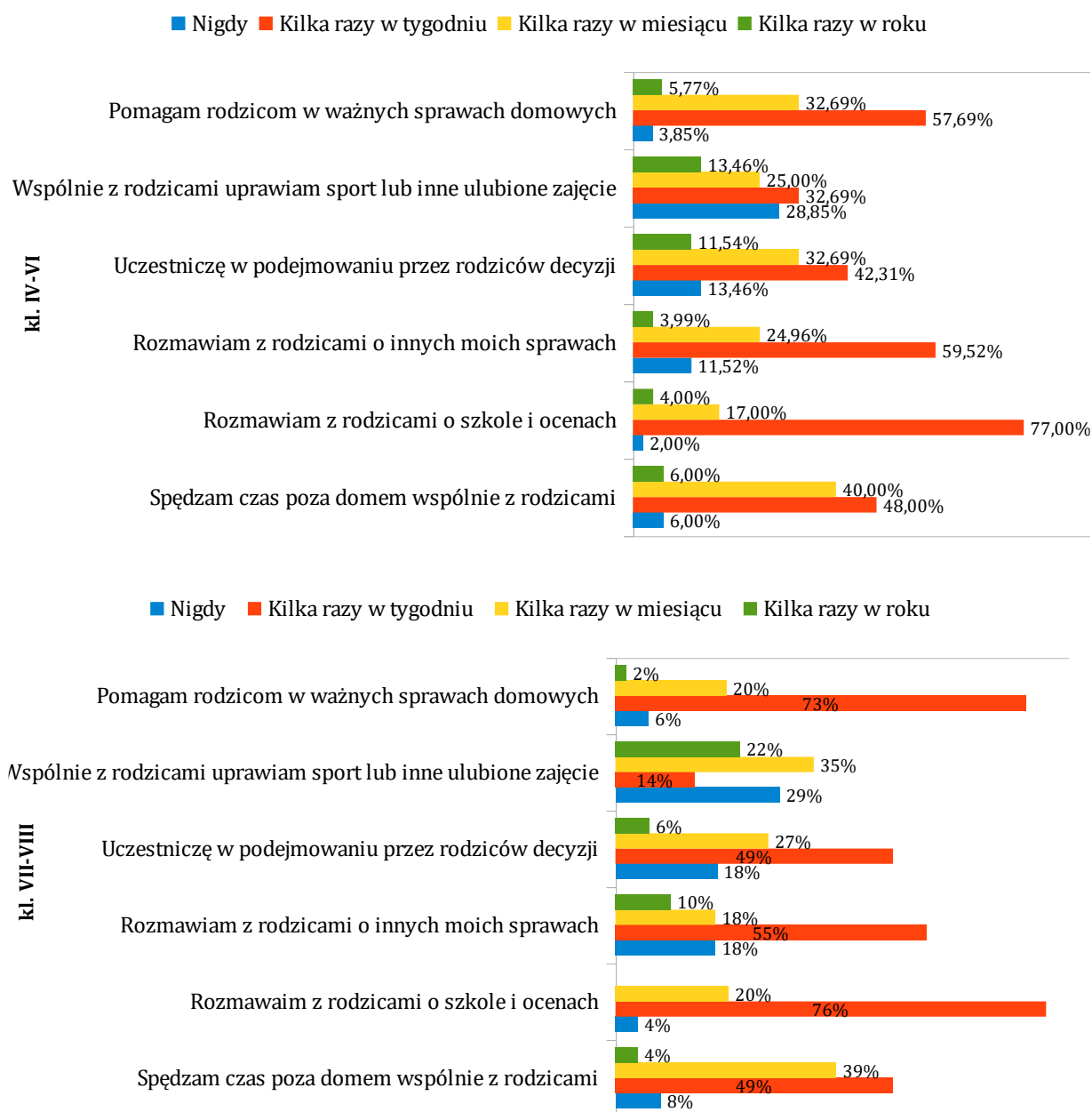
Wykres 21. Czy Twoi rodzice pracują?

Uczniom zadano pytanie w jakich sytuacjach i jak często podejmują z rodzicami różne działania dotyczące spraw domowych i wspólnego spędzania czasu. 48% uczniów kl. IV-VI wskazało, że spędza czas wspólnie z rodzicami poza domem kilka razy w tygodniu, 40% kilka razy w miesiącu, 6% wskazało na odpowiedź kilka razy w roku oraz nigdy. Jeśli chodzi o uczniów kl. VII-VIII 49% wskazało odpowiedź kilka razy w tygodniu, następnie 39% kilka razy w miesiącu, 8% wybrało odpowiedź nigdy, a kilka razy w roku 4% uczniów. 77% uczniów kl. IV-VI odpowiedziało, że rozmawia z rodzicami o szkole i otrzymanych ocenach kilka razy w tygodniu. 17% rozmawia na te tematy kilka razy w miesiącu, 4% kilka razy w roku, a 2% nigdy nie porusza z rodzicami tych tematów. Uczniowie kl. VII-VIII odpowiedzieli podobnie, 76% rozmawia z rodzicami o szkole i otrzymanych ocenach kilka razy w tygodniu, 20% kilka razy w miesiącu i aż 4% nigdy nie porusza z rodzicami tych tematów.

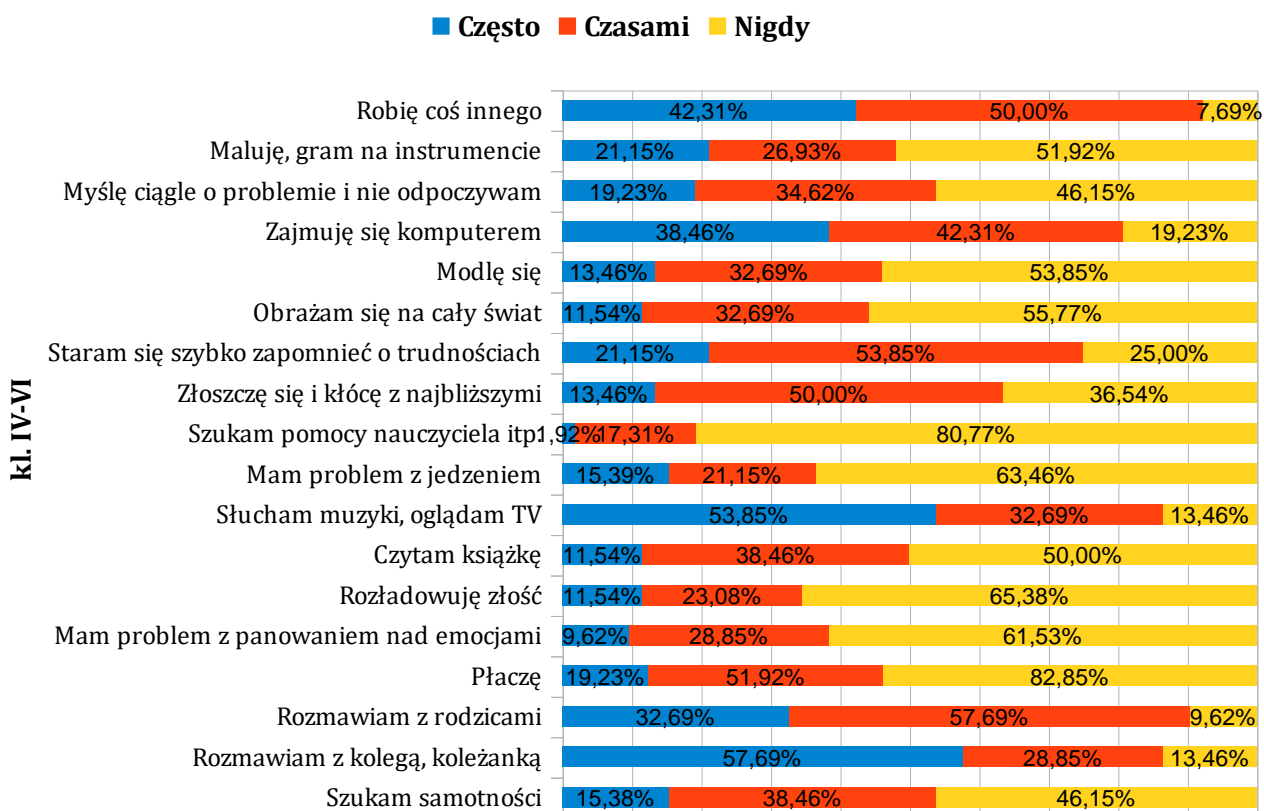
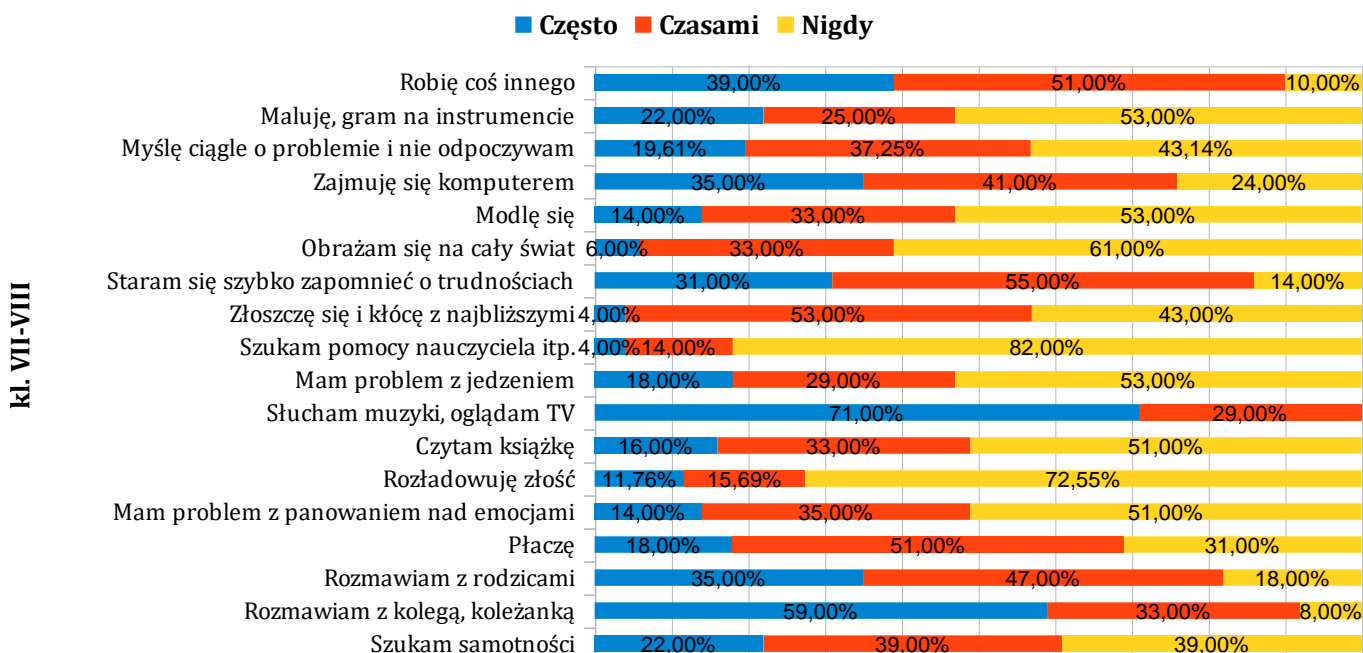
Z rodzicami o innych sprawach niż szkoła i oceny rozmawia kilka razy w tygodniu 59,62% uczniów kl. IV-VI, 25% robi to kilka razy w miesiącu, aż 11,54% nigdy i 3,85% kilka razy w roku. 54,90% uczniów kl. VII-VIII rozmawia z rodzicami o osobistych sprawach innych niż szkoła i oceny kilka razy w tygodniu, 17,65% wybrało odpowiedź kilka razy w miesiącu, również 17,65% wskazało na odpowiedź nigdy, 9,8% rozmawia z rodzicami o swoich sprawach kilka razy w roku. Jeśli chodzi o wspólne uprawianie z rodzicami sportu lub innych ulubionych zajęć, kilka razy w tygodniu robi to 32,69% uczniów kl. IV-VI, aż 28,85% uczniów wskazało odpowiedź nigdy. Kolejno 25% odpowiedziało, że kilka razy w miesiącu, 13,46% kilka razy w roku. 35% uczniów kl. VII-VIII odpowiedziało, że wspólnie z rodzicami uprawiają sport lub inne ulubione zajęcia kilka razy w miesiącu, 29% nie robi tego nigdy, 22% robi to kilka razy w roku i tylko 14% kilka razy w tygodniu. 42,31% uczniów kl. IV-VI odpowiedziało, że uczestniczy w podejmowaniu przez rodziców decyzji kilka razy w tygodniu, 32,69% kilka razy w miesiącu, 13,46% nigdy i 11,54% kilka razy w roku. Aż 49% uczniów kl. VII-VIII wybrało odpowiedź kilka razy w tygodniu. Kolejno 27% uczniów uczestniczy w podejmowaniu przez rodziców różnych decyzji kilka razy w miesiącu, 18% nie robi tego nigdy i 6% kilka razy w roku. 57,69% uczniów kl. IV-VI wskazało, że kilka razy w tygodniu pomaga rodzicom w ważnych sprawach domowych, 32,69% robi to kilka razy w miesiącu, kolejno 5,77% pomaga rodzicom kilka razy w roku, a 3,85% nie pomaga w ważnych sprawach domowych nigdy. 72,55% uczniów kl. VII-VIII pomaga rodzicom kilka razy w tygodniu, 19,61% kilka razy w miesiącu, kolejno 5,88% nie pomaga nigdy, 1,96% pomaga kilka razy w roku.

Wykres 22. W jakich sytuacjach i jak często podejmujesz z rodzicami niżej wymienione działania?

Uczniów zapytano również o to co robią i jak często, kiedy przeżywają trudne chwile w życiu lub mają jakiś problem. Uczniowie kl. IV-VI wskazali, że najczęściej rozmawiają z kolegą lub koleżanką (57,69%), słuchają muzyki lub oglądają telewizję (53,85%) oraz zajmują się komputerem, tj. gry, internet (38,46%). Podobnie uczniowie kl. VII-VIII, najczęściej rozmawiają z kolegą lub koleżanką (59%), słuchają muzyki lub oglądają telewizję (36%) i aż 39% wskazało, że robi coś innego niż wskazane w pytaniu działania.

Wykres 23. Co robisz gdy przeżywasz trudne chwile w życiu lub masz jakiś problem?

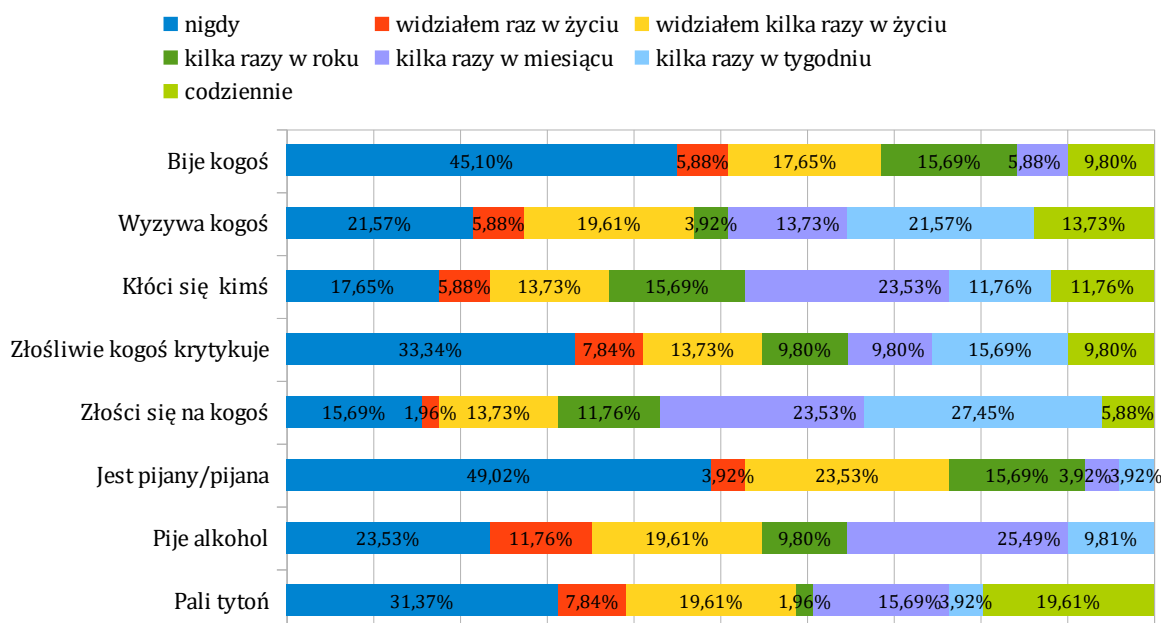

Dodatkowo uczniów kl. VII-VIII zapytano, jak często obserwują w swoim otoczeniu pewne zjawiska. 5,88% uczniów kl. VII-VIII kilka razy w miesiącu widzi w swoim otoczeniu, że ktoś kogoś bije, 9,8% widzi to codziennie. 45% uczniów nigdy nie widziało takiej sytuacji. Znaczny odsetek badanych w kl. VII-VIII bo aż 21,57% widzi kilka razy w tygodniu w swoim

otoczeniu, że ktoś kogoś wyzywa, codziennie widzi to 13,73% uczniów. 17,65% uczniów kl. VII-VIII nigdy nie widziało w swoim otoczeniu, że ktoś się z kimś kłóci, z taką sytuacją spotkało się łącznie 82,35% uczniów (w tym 5,88 % raz w życiu, 13,73% kilka razy w życiu, 15,69% kilka razy w roku, 23,53% kilka razy w miesiącu, 11,76% kilka razy w tygodniu, i tyle samo 11,76% codziennie).

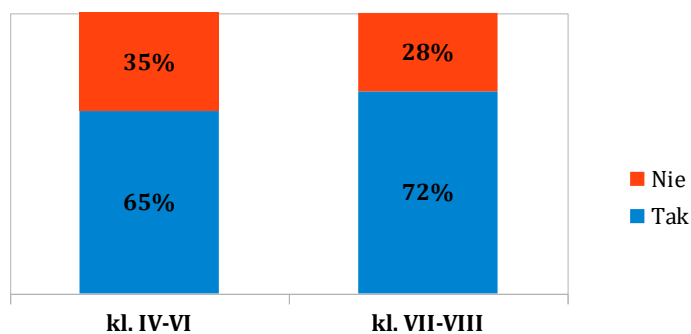
Ze złośliwą krytyką kogoś w swoim otoczeniu spotkało się łącznie 66,66% uczniów kl. VII-VIII (w tym 7,84% raz w życiu, 13,73% kilka razy w życiu, 9,8% kilka razy w roku, 9,8% kilka razy w miesiącu, 15,69% kilka razy w tygodniu, 9,8% codziennie). 84,31% uczniów wskazało, że widzi w swoim otoczeniu jak ktoś złości się na kogoś (z czego 1,96% widziało taką sytuację raz w życiu, 13,73% kilka razy w swoim życiu, 11,76% kilka razy w roku, 23,53% kilka razy w miesiącu, 27,45% kilka razy w tygodniu, 5,88% codziennie). 50,98% uczniów widziało w swoim otoczeniu pijaną osobę (z czego 3,92% widziało taką osobę raz w życiu, 23,53% kilka razy w życiu, 15,69% kilka razy w roku widuje taka osobę, 3,92% kilka razy w miesiącu oraz 3,92% kilka razy w tygodniu, nikt nie wskazał odpowiedzi codziennie). 76,47% respondentów deklaruje, że widziało w swoim otoczeniu osoby pijące alkohol (w tym 11,76% uczniów widziało takie osoby raz w życiu, 19,61% widziało kilka razy w swoim życiu, 9,8% kilka razy w roku, aż 25,49% kilka razy w miesiącu, 9,81% kilka razy w tygodniu, nikt nie wskazał odpowiedzi codziennie). 31,37% uczniów deklaruje, że nigdy nie widziało w swoim otoczeniu aby ktoś palił tytoń, codziennie z taką sytuacją styka się 19,61% respondentów. Negatywne sytuacje opisane powyżej sprzyjać mogą podejmowaniu złych nawyków i powielaniu ich w życiu dorosłym.

Wykres 24. Jak często widzisz, że ktoś w Twoim otoczeniu przejawia wskazane zachowania?

Poniższy blok pytań skierowanych do dzieci i młodzieży miał na celu sprawdzenie wiedzy uczniów na temat przemocy. Kolejny wykres wskazuje, że 65% uczniów młodszych i 72% uczniów starszych wie czym jest przemoc w rodzinie. Niepokojący jest fakt, że aż 35% uczniów kl. IV-VI i 28% uczniów kl. VII-VIII nie mają wiedzy na czym polega zjawisko przemocy w rodzinie.

Wykres 25. Wiesz czym jest przemoc w rodzinie?

Respondentów poproszono o scharakteryzowanie własnymi słowami zjawiska przemocy w rodzinie. Z otrzymanych danych wynika, iż dla najmłodszych przemoc w rodzinie to przede wszystkim bicie dzieci lub swojego partnera, kopanie, bójkę, krzyk, popychanie, wyzywanie, znęcanie się psychiczne oraz fizyczne, kłótnie. Zdaniem uczniów to także ignorowanie dzieci, przeklinanie, zażywanie przez rodziców alkoholu czy dotykanie gdy nie ma się na to ochoty.

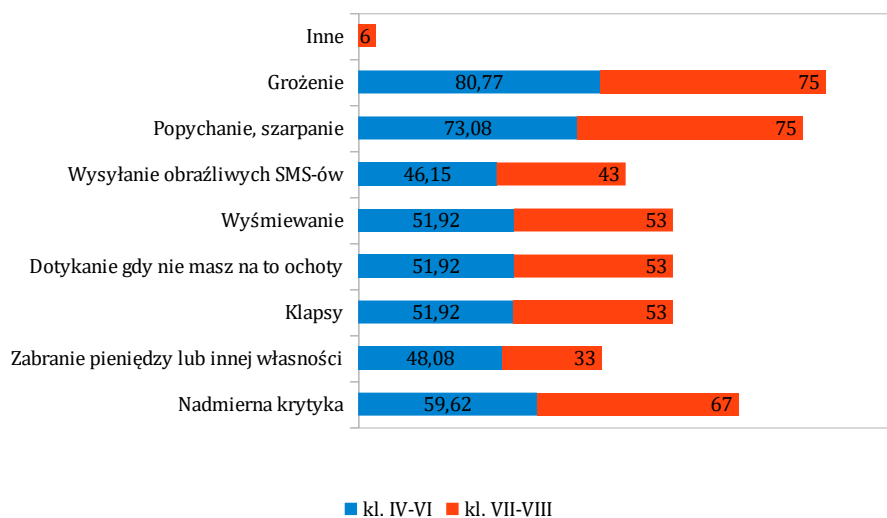
Dla starszych uczniów przemocą w rodzinie jest: robienie krzywdy bliskim osobom, znęcanie się na rodziną, bicie, krzyki, uprzykrzanie życia, zażywanie przez rodziców alkoholu, a także poniżanie, zanedbywanie, używanie wyzwisk oraz bezpodstawną krytyka.

Uczniów starszych dodatkowo poproszono o wskazanie jakie znają rodzaje przemocy. Pytanie było pytaniem otwartym. Ankietowani wskazywali na: przemoc psychiczną, siłową, fizyczną, seksualną, internetową, cyberprzemoc, przemoc w rodzinie, w szkole, poza domem. A także zastraszanie emocjonalne, wyzwiska, okaleczanie, popychanie, krytykowanie.

Następnie uczniów wszystkich klas poproszono o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy co miało na celu sprawdzenie czy ankietowani wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe. W pytaniu można było wybrać więcej niż jedną odpowiedź. Dla najmłodszych uczniów przemocą jest: groźenie (80,77%), popychanie, szarpanie (73,08%), nadmierna krytyka (59,62%), klapsy (51,92%), dotykanie gdy nie masz na to ochoty (51,92%), wyśmiewanie (51,92%),

wysyłanie obraźliwych smsów (46,15%), zabieranie pieniędzy lub innej własności (48,08%). Dla uczniów starszych przemoc to: popychanie, szarpanie (75%), grożenie (75%), nadmierna krytyka (67%), dotykanie gdy nie masz na to ochoty (53%), klapsy (53%), wyśmiewanie (53%), wysyłanie obraźliwych SMS-ów (43%), zabieranie pieniędzy lub innej własności (33%), inne, takie jak zabranie jedzenia, bicie przedmiotami (6%).

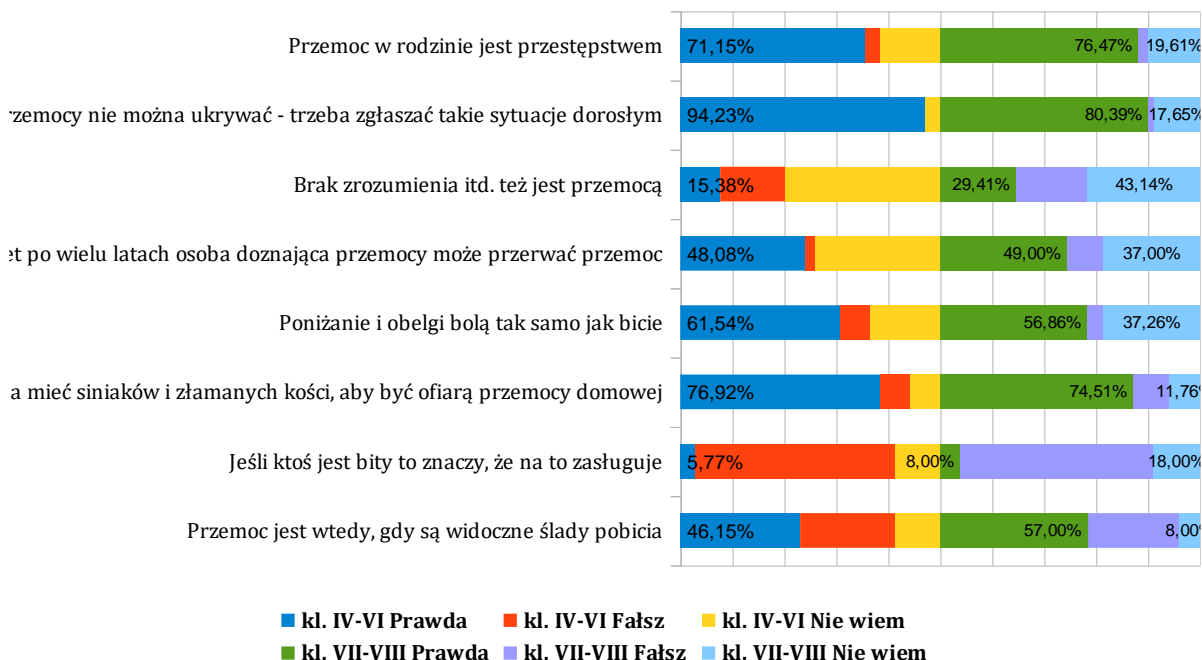
Wykres 26. Które z wymienionych sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

Respondentów poproszono o ustosunkowanie się do kilku wybranych stwierdzeń. Miało to na celu sprawdzenie opinii i wiedzy uczniów na temat przemocy. Zdaniem 71,15% uczniów młodszych, przemoc w rodzinie jest przestępstwem, tak samo uważa 76,47% uczniów z kl. VII-VIII. Młodszy (94,23%) oraz starsi (80,39%) uczniowie w znacznej większości uważają, że przemoc nie można ukrywać i trzeba takie sytuacje zgłaszać dorosłym. 15,38% uczniów kl. IV-VI i 29,41% starszych respondentów uważa, że brak zrozumienia, brak fizycznego oraz słownego wyrażania uczuć i brak wsparcia emocjonalnego może być przemocą. Warto zaznaczyć, że aż 25% uczniów kl. IV-VI i 27,45% uczniów kl. VII-VIII uznało tą opinię za fałsz. 48,08% ankietowanych z kl. IV-VI sądzi, że nawet po wielu latach osoby doznające przemocy mogą przerwać tę sytuację i tylko 29,41% starszych uczniów. Poniżenie i obelgi bołą tak samo jak bicie sądzi 61,54% uczniów z kl. IV-VI i 56,86% uczniów z kl. VII-VIII, nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być ofiarą przemocy domowej uznali prawie zgodnie młodszy (76,92%) i starsi uczniowie (74,51%), jednocześnie 46,15% młodszych uczniów i 57% starszych respondentów uważa, że przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia. 36,54% uczniów z kl. IV-VI i 35% uczniów z kl. VII-VIII twierdzi, że to fałsz. Większość uczniów młodszych klas (76,92%) ocenia, że osoby doświadczające przemocy nie zasługują na nią, takiego samego zdania jest (74%) uczniów z kl. VII-VIII.

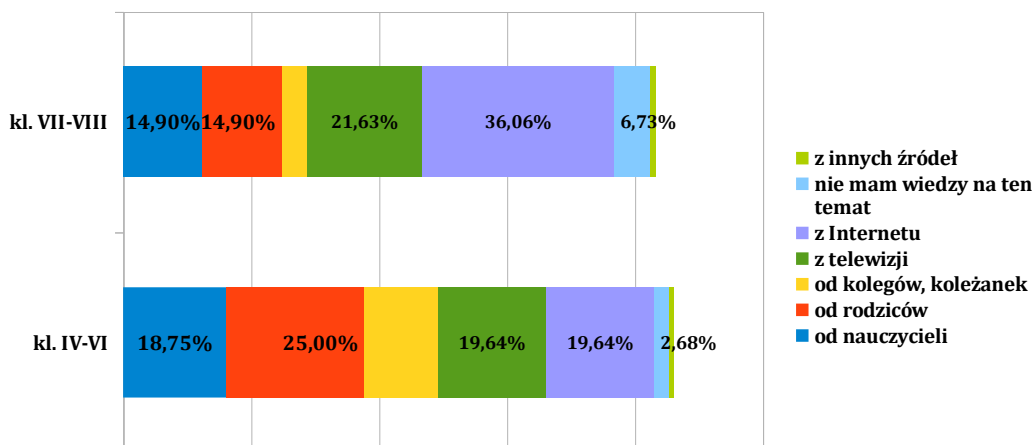
Z zebranych informacji wynika, że uczniowie przejawiają zróżnicowany poziom wiedzy odnośnie przemocy i skutków związanych z tym problemem społecznym.

Wykres 27. Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe:

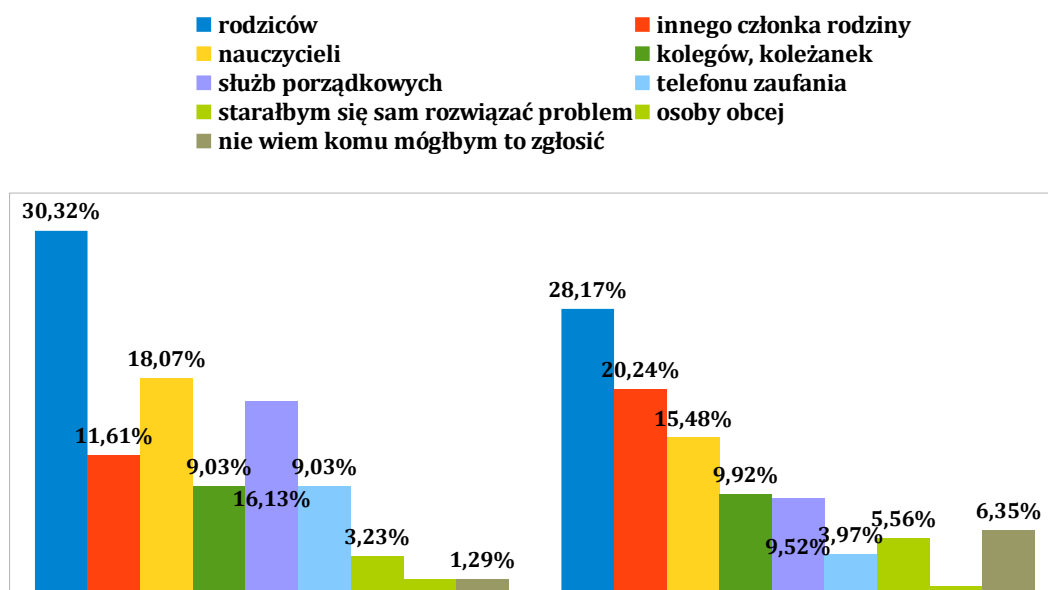
Istotnym zagadnieniem wydaje się również skąd uczniowie czerpią wiedzę dotyczącą agresji, przemocy oraz skutków tego typu zachowań. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi głównym źródłem informacji dla uczniów starszych jest Internet – taką odpowiedź wskazało 75% uczniów, a dla młodszych rodzice i opiekunowie 53,85% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie starsi wskazywali telewizję (45%), nauczycieli (31%), rodziców i opiekunów (31%), aż 14% wskazało, że nie ma wiedzy na ten temat. Uczniowie młodszy w dalszej kolejności wskazywali: internet (42,31%), telewizję (42,31%), nauczycieli (40,38%), kolegów i koleżanki (28,85%), 5,88% wskazało, że nie ma wiedzy na ten temat.

Wykres 28. Skąd czerpiesz wiedzę na temat agresji i przemocy oraz jej skutków?

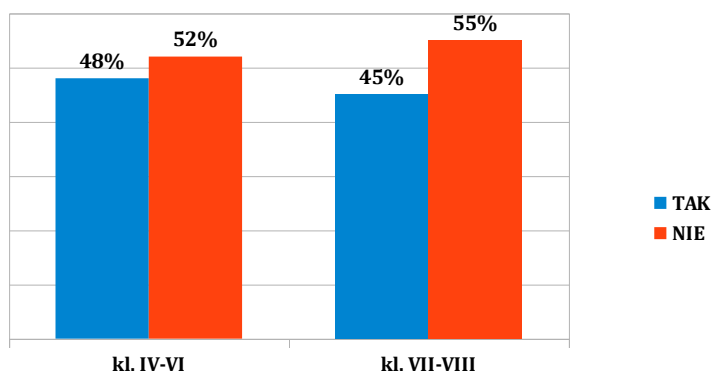
W sytuacji bycia świadkiem lub osobą doświadczającą przemocy uczniowie najchętniej zwróciliby się o pomoc do rodziców i opiekunów, na co wskazało 90,38% młodszych uczniów oraz 71% starszych uczniów. 53,85% uczniów młodszych szukałoby pomocy u nauczycieli oraz 39% uczniów starszych, 48,08% uczniów młodszych zwróciłoby się o pomoc do służb porządkowych, odpowiednio zrobiłoby to 24% uczniów starszych. 26,92% uczniów młodszych szukałoby pomocy przez telefon zaufania, z telefonu zaufania skorzystałoby tylko 10% uczniów starszych. Aż 9,62% uczniów młodszych starałoby się rozwiązać problem samodzielnie i 14% uczniów starszych. 3,85% uczniów młodszych nie wie komu mogłoby zgłosić taką sytuację, i nie ma takiej wiedzy aż 16% uczniów starszych. Niepokojący jest stosunkowo wysoki odsetek odpowiedzi wśród uczniów klas starszych wskazujący na brak wiedzy do kogo można się zgłosić będąc świadkiem przemocy. Być może te osoby nie znają instytucji, które świadczą pomoc w takich sytuacjach lub wstydzą się prosić o taką pomoc.

Wykres 29. Do kogo zwrócił byś/zwróciła byś się o pomoc będąc świadkiem przemocy?

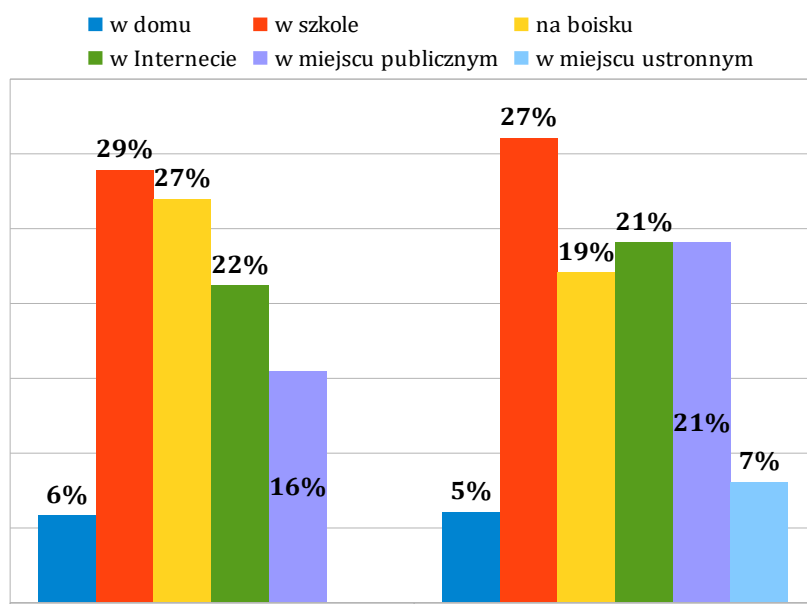
Kolejny blok pytań skierowanych do uczniów miał na celu sprawdzenie, czy spotykają się oni często ze zjawiskiem przemocy w gminie Lichnowy. Jak wynika z zebranych odpowiedzi, świadkiem przemocy było 48% uczniów kl. IV-VI oraz 45% uczniów kl. VII-VIII.

Wykres 30. Czy byłeś/byłaś kiedyś świadkiem przemocy?

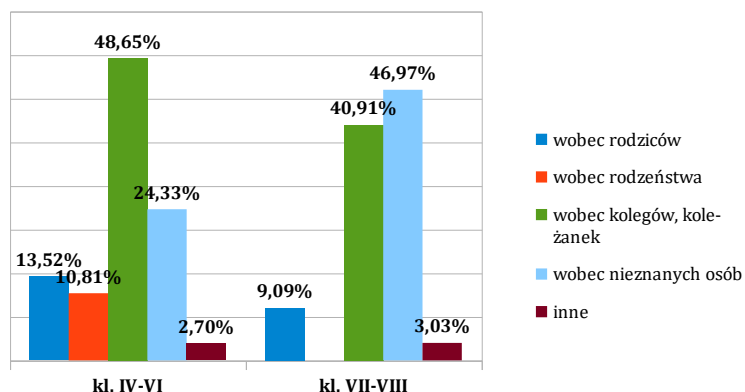
Przemoc, której świadkami byli respondenci miała miejsce głównie w szkole (28,85% uczniów kl. IV-VI, 31% uczniów starszych). Następnie uczniowie klas młodszych wskazali boisko (26,92%), internet (21,15%), w miejscu publicznym (15,38%) i 5,77% w domu. Wśród uczniów klas starszych kolejnymi miejscami po szkole były: internet (24%), miejsce publiczne (24%), boisko (22%), miejsce ustronne wskazało 8%, a 6% dom.

Wykres 31. Gdzie akt przemocy, którego byłeś/byłaś świadkiem, miał miejsce?

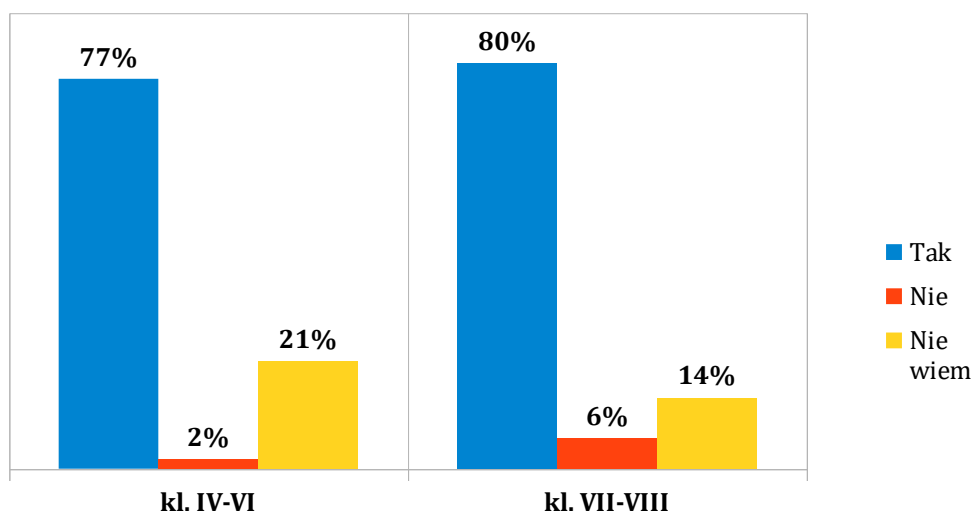
Przemoc ta była stosowana zdaniem uczniów starszych głównie wobec nieznanymi osobami (31%) oraz kolegów i koleżanek (27%). 6% uczniów kl. VII-VIII wskazało rodziców, a 2% inne osoby. Według uczniów młodszych przemoc była stosowana głównie wobec kolegów i koleżanek (34,62%), następnie wobec osób nieznanymi (17,31%), wobec rodziców (9,62%), wobec rodzeństwa (7,69%), 1,92% wskazało inne osoby.

Wykres 32. Wobec kogo przemoc była stosowana?

Znaczna większość badanych bo aż 76,93% uczniów kl. IV-VI uważa, że należałoby poinformować kogoś z dorosłych, gdyby ktoś bliski z rodziny lub znajomych doznał przemocy w rodzinie. Odmiennego zdania jest 1,92% badanych. Podobnego zdania są uczniowie starszych klas, 80% wskazało, że należałoby poinformować kogoś z dorosłych, gdyby ktoś bliski z rodziny lub znajomych doznał przemocy w rodzinie. Odmiennego zdania było 6% badanych. Aż 21,15% uczniów klas młodszych i 14% uczniów klas starszych nie wiedziało, którą z odpowiedzi wybrać.

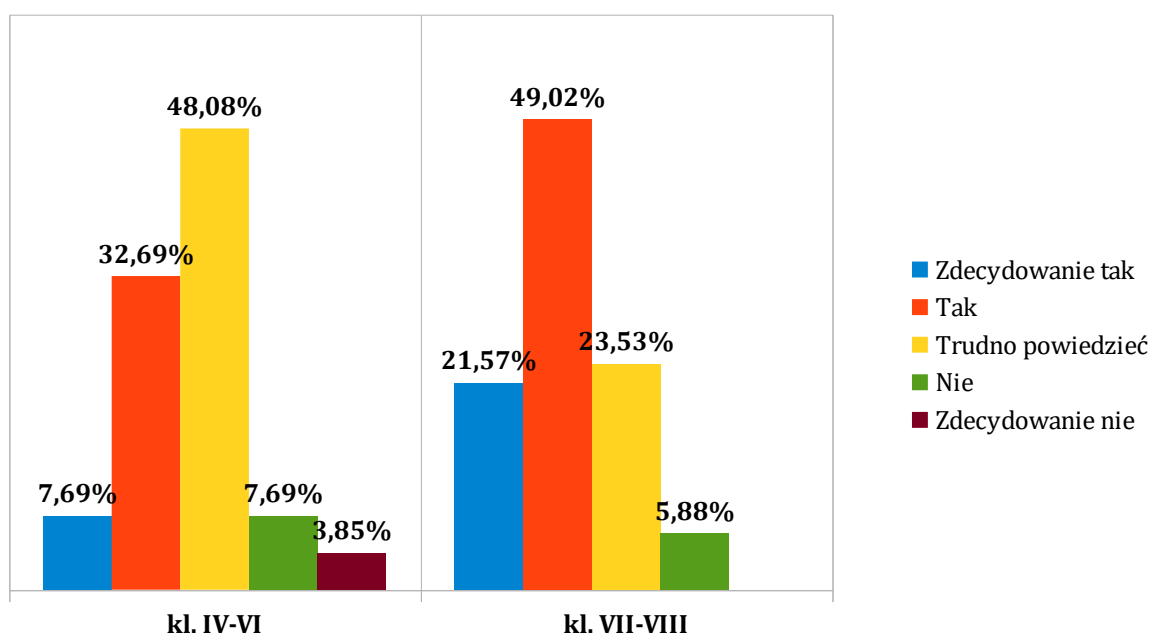
Wykres 33. Uważasz, że należałoby poinformować kogoś z dorosłych, gdyby ktoś z Twoich bliskich (z rodziny lub znajomych) doznał przemocy w rodzinie?

Ponad połowa respondentów z klas VII-VIII przyznaje, że została uświadomiona o konsekwencjach wynikających ze stosowania przemocy, tj. 70,59% (w tym 21,57%

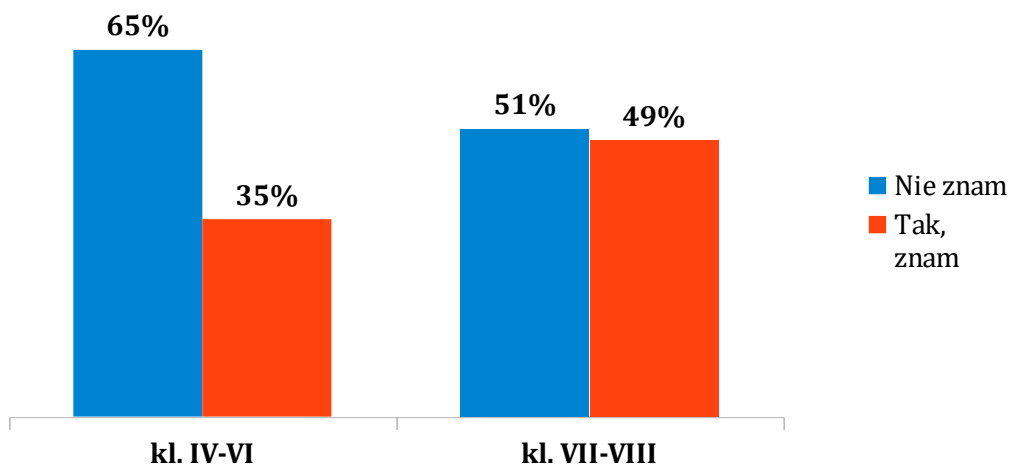
zdecydowanie tak, 49,02% tak). Wśród uczniów z klas IV-VI 40,38% uważa, że zostało uświadomionych o konsekwencjach, które wynikają ze stosowania przemocy (w tym 7,69% zdecydowanie tak, 32,69% tak). Natomiast 11,54% młodszych uczniów i 5,88% starszych nie ma świadomości, jakie mogą być konsekwencje takiego zachowania. Aż 48,08% uczniów młodszych i 23,53% nie ma pewności co do tego czy zostali odpowiednio uświadomienie w tym temacie.

Wykres 34. Zostałeś/aś uświadomiony/a o konsekwencjach wynikających ze stosowania przemocy?

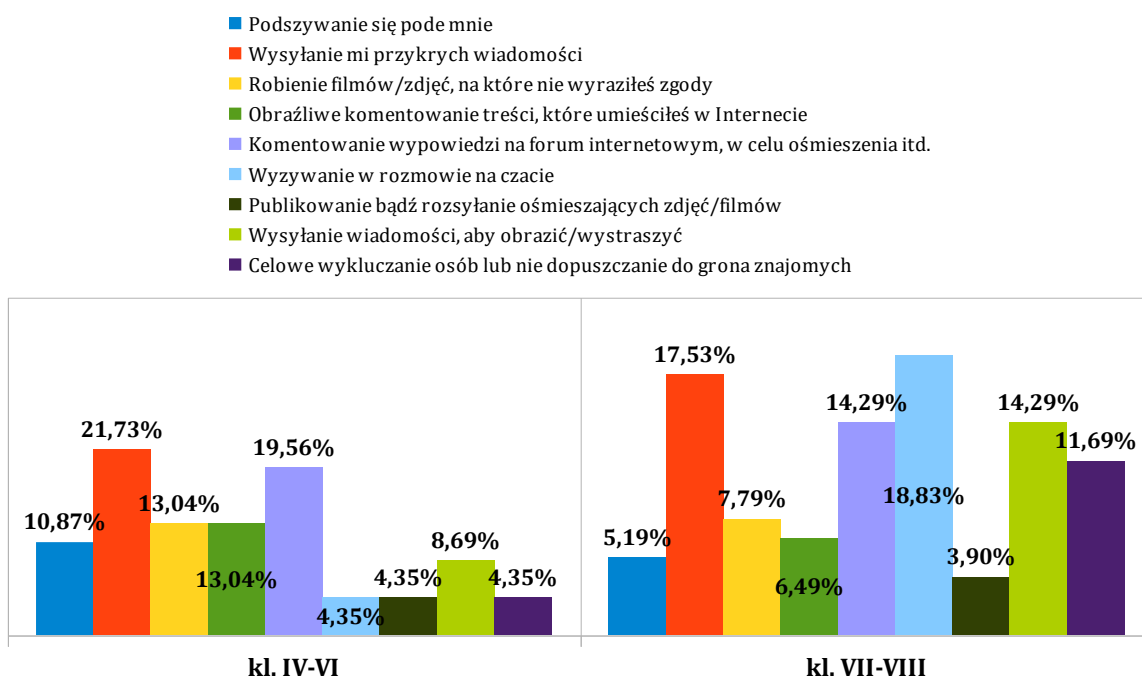
Ponad połowa starszych (51%) i młodszych uczniów (65%) deklaruje, że nie zna osób, które doświadczyły przykrych zachowań przez Internet.

Wykres 35. Czy znasz kogoś, kto doświadczył przykrych zachowań przez Internet?

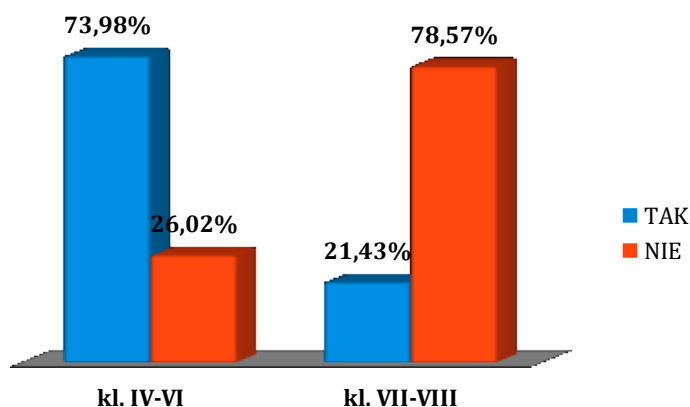
Uczniowie kl. IV-VI którzy przyznali, że znają kogoś, kto doświadczył przykrych zachowań przez Internet spotkali się z następującymi ich przejawami: wysyłanie mi przykrych wiadomości 19,23%, komentowanie wypowiedzi na forum internetowym, w celu ośmieszenia/sprawienia przykrości, groźenie 17,31%, robienie zdjęć/filmów, na które nie wyraziłeś zgody oraz obraźliwe komentowanie treści, które umieściłeś w internecie 11,54%, podszywanie się pode mnie przez inne osoby 9,62%, wysyłane wiadomości przez komunikator, aby obrazić/wystraszyć 7,69%, wyzywanie w rozmowie na czacie/portalu społecznościowym oraz publikowanie, bądź rozsyłanie ośmieszających zdjęć lub filmów, a także celowe wykluczenie osób lub nie dopuszczanie do grona znajomych w Internecie 3,85%. Natomiast uczniowie kl. VII-VIII zauważyli występowanie następujących sytuacji: wyzywanie w rozmowie na czacie/portalu społecznościowym 29%, wysyłanie mi przykrych wiadomości 27%, wysyłane wiadomości przez komunikator, aby obrazić/wystraszyć oraz komentowanie wypowiedzi na forum internetowym, w celu ośmieszenia/sprawienia przykrości, groźenie 22%, celowe wykluczenie osób lub nie dopuszczanie do grona znajomych w Internecie 18%, robienie zdjęć/filmów, na które nie wyraziłeś zgody 12%, obraźliwe komentowanie treści, które umieściłeś w internecie 10%, podszywanie się pode mnie przez inne osoby 8%, publikowanie, bądź rozsyłanie ośmieszających zdjęć lub filmów 6%.

Wykres 36. Jakie przykre zachowania miały miejsce przez Internet?

Na koniec zapytano uczniów czy natrafili kiedyś w Internecie przypadkowo na obrazy przedstawiające przemoc, których nie chcieli oglądać. Taką sytuację zanegowało 60% uczniów młodszych i 65% uczniów starszych. Twierdząco odpowiedziało 40% uczniów młodszych oraz 35% uczniów starszych.

Wykres 37. *Natrafieś/aś kiedyś w internecie przypadkowo na obrazy przedstawiające przemoc, których nie chciaeś/aś oglądać?*

4.3 Analiza danych zastanych

Poniżej prezentujemy wybrane dane liczbowe dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Lichnowy.

Zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy Lichnowy, można przedstawić w oparciu o liczbę prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”, które obejmują ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli Gminnego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lichnowach, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych oraz ochrony zdrowia w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie. Przedstawiciele ww. instytucji i służb przekazują informację o podjętych działaniach do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, który do każdej prowadzonej procedury powołuje Grupę Roboczą, zajmującą się już konkretnymi przypadkami.

Z poniższego zestawienia wynika, że największa ilość formularzy „Niebieska Karta A” w latach 2019– 2022 została wypełniona przez Policję. Najmniejszą ilość formularzy sporządzili przedstawiciele oświaty, ochrony zdrowia oraz Gminna Komisja Rozwiązywana Problemów Alkoholowych, tj. po dwa formularze w w/w latach.

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty w Latach 2019-2021:

	2019	2020	2021	2022	Razem
Liczba Niebieskich Kart, w tym wszczętych przez:	74	36	24	22	156
Pomoc społeczną	11	-	6	3	20
Policję	58	36	17	19	130
Oświatę	1	-	1	-	2
Ochronę Zdrowia	2	-	-	-	2
Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2	-	-	-	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Lichnowy.

Aby właściwie dopasować ofertę pomocową dla osób doznających przemocy w rodzinie, niezbędne było określenie w niniejszej diagnozie płci osób, które najczęściej doświadczają przemocy. Po analizie danych stwierdzono, że przeważającą większość osób doznających przemocy stanowią kobiety, przede wszystkim w wieku 18-60 lat. Zanotowano również przypadki przemocy wobec osób starszych oraz osób poniżej 18 roku życia. Osobami wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie są najczęściej mężczyźni, głównie w wieku 18-60 lat, w latach 2019-2022 zanotowano 6 przypadków, gdzie byli to mężczyźni powyżej 60 roku życia.

Tabela 2. Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc:

	Osoby wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą				Osoby wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc			
	w rodzinie				w rodzinie			
	<i>Ogółem</i>	<i>> 18 lat</i>	<i>18-60</i>	<i>< 60</i>	<i>Ogółem</i>	<i>> 18 lat</i>	<i>18-60</i>	<i>< 60</i>
2019	74	14	57	3	75	-	73	2
Kobiety	62	8	51	3	11	-	11	-

Mężczyźni	12	6	6	-	64	-	62	2
2020	28	2	22	4	36	-	35	1
Kobiety	26	2	22	2	2	-	2	-
Mężczyźni	2	-	-	2	34	-	33	1
2021	24	3	16	5	19	-	18	1
Kobiety	18	2	14	2	3	-	3	-
Mężczyźni	6	1	2	3	16	-	15	1
2022	17	3	14	-	17	-	15	2
Kobiety	8	1	7	-	4	-	4	-
Mężczyźni	9	2	7	-	13	-	11	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Lichnowy.

Dane prezentowane w tabelach 3 - 5 obrazują zakres działań, w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w latach 2019 – 2022. Zestawienia dotyczą: liczby wszczętych i zakończonych procedur Niebieskie Karty, liczby osób objętych pomocą w formie poradnictwa oraz działań Zespołu Interdyscyplinarnego wobec sprawców. Jak wynika z analizy powyższej tabeli, liczba wszczynanych procedur Niebieskie Karty na przestrzeni lat sukcesywnie spada. Trudno jednoznacznie wskazać jaki jest powód takiej sytuacji, można natomiast przypuszczać, że wieloletnia profilaktyka prowadzona przez instytucje na terenie Gminy zaczyna przynosić efekty. Zdarza się, że w tej samej rodzinie procedura Niebieskie Karty po jej zakończeniu jest uruchamiana ponownie.

Tabela 3. Liczba wszczętych i zakończonych procedur Niebieskie Karty w latach 2019-2022

Rok	Liczba rodzin objętych procedurą NK	Liczba zakończonych procedur NK		
		Łącznie	W tym:	
			z powodu ustania przemocy	z powodu braku zasadności podejmowanych działań
2019	47	80	61	19
2020	24	31	28	3
2021	31	23	20	3
2022	17	11	5	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Lichnowy.

Tabela 4. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa w latach 2019-2022

Rok	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym:					
	psychologicznego	pedagogicznego	prawnego	medycznego	socjalnego	zawodowego i rodzinnego
2019	12	-	11	1	11	16
2020	-	-	-	-	31	-
2021	5	2	2	-	9	-
2022	-	-	-	-	17	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Lichnowy.

Tabela 5. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego wobec sprawców:

Działania i zastosowane środki zapobiegawcze	2019	2020	2021	2022
Sprawcy, którzy podjęli leczenie odwykowe	-	3	3	1
Sprawcy, wobec których prokurator zastosował środki zapobiegawcze	-	-	3	1
Sprawcy skazani prawomocny wyrokiem w postępowaniu karnym	5	3	-	-

Sprawcy, którym sąd ograniczył władzę rodzicielską	2	1	1	1
Sprawcy, którzy przystąpili do programu korekcyjno – kompensacyjnego	1	-	1	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Lichnowy.

5. Wnioski wynikające z analizy ilościowej i jakościowej zidentyfikowanych potrzeb

Celem prowadzonych badań było przedstawienie problemu przemocy dotyczącego gminę Lichnowy w odniesieniu do opinii dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej, a także poprzez pryzmat analizy danych zastanych. Przeprowadzenie badań oraz analiza zebranego materiału umożliwiła rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców, ich opinie i postawy względem zjawiska przemocy w rodzinie oraz zapoznanie się z problemami uczniów szkół podstawowych, szczególnie ich postaw i doświadczeń związanych z występowaniem przemocy. Dokonując analizy otrzymanego materiału statystycznego należy stwierdzić, że gmina Lichnowy boryka się z problemem przemocy domowej. Dokładne oszacowanie skali zjawiska przemocy jest dość trudne. Często bowiem osoby uwikłane w przemoc nie przyznają się do tego, co może być spowodowane, między innymi, racjonalizacją, usprawiedliwianiem sprawców, obwinianiem siebie. Niektórzy respondenci ukrywają zjawisko przemocy w rodzinie, gdyż stanowi ono temat wstydlivy. W celu minimalizowania tych efektów, w badaniu zastosowano pytania dotyczące znajomości przypadków przemocy domowej w najbliższym otoczeniu. Odpowiedzi uzyskane w badaniu ankietowym tylko wskazują na obecność problemu przemocy w gminie Lichnowy. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc rzadko mówią o tylko jednym jej rodzaju. Przemoc psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form.

Występowanie przemocy w rodzinie na terenie gminy Lichnowy jest wrażliwym zjawiskiem, które wymaga dalszej uwagi i monitorowania, ponieważ osoby doświadczające tego typu zagrożenia często decydują się nie ujawniać problemu. Należy również wziąć pod uwagę osoby, które nie są świadome, że sytuacje, do których dochodzi w ich rodzinach należy zaliczać do agresji i przemocy. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnienie wiedzy odnośnie problemu przemocy, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem, by przypadki przemocy były ujawniane na jej wczesnym etapie. Działania profilaktyczne i edukacyjne na terenie gminy Lichnowy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny, obejmujący wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić,

że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach. Ważną rolę mogą odgrywać instytucje cieszące się dużym zaufaniem wśród mieszkańców. Na badanym terenie funkcjonują instytucje pomocowe, które oferują wsparcie dla osób i rodzin doświadczających przemocy, jednak mieszkańcy powinni mieć świadomość, gdzie i w jaki sposób mogą poszukiwać pomocy. W celu wzmocnienia wiedzy mieszkańców gminy Lichnowy o instytucjach świadczących pomoc należy skupić się na rozpowszechnieniu informacji na ich temat oraz poszerzyć źródła dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz przedstawić formy wsparcia. Rekomenduje się zwrócenie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy oraz pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy domowej.

Mając na uwadze niekorzystny charakter zjawiska przemocy oraz prawdopodobieństwo jego spotęgowania w przyszłości, nieodzowne staje się podejmowanie czynności przeciwdziałających tym zagrożeniom. Profilaktyka w tym zakresie powinna obejmować nie tylko działania zmierzające do ograniczania czynników ryzyka (wewnętrznych oraz zewnętrznych), lecz także działania odnoszące się do wzmocnienia pozytywnych zasobów osobistych (np. dodatnia samoocena, poczucie własnej wartości, odpowiednie podejście do własnego ciała i wyglądu), a także środowiskowych (np. zadowalające relacje w rodzinie, w grupie rówieśniczej, urozmaicone sposoby spędzania czasu wolnego). Działaniami profilaktycznymi powinna zostać objęta cała społeczność lokalna ponieważ konieczne jest kształtowanie świadomości oraz odpowiedzialności za wychowanie młodego pokolenia bez stosowania przemocy.

Gmina Lichnowy realizuje zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w oparciu o lokalne zasoby instytucjonalne i kadrowe, jak również dostępne na terenie powiatu malborskiego oraz podległe samorządowi województwa pomorskiego bądź wojewodzie, tj.:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach,
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Lichnowy ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Komisariat Policji w Nowym Stawie,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lichnowach,

- Urząd Gminy Lichnowy,
- Placówki oświatowe,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Lichnowach,
- Sąd Rejonowy w Malborku
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Malborku, w którego strukturach działa Punkt Interwencji Kryzysowej ściśle współpracujący z Lokalnym Punktem Pomocy Poszkodowanym Przepięstwem w Malborku
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku

Realizatorami działań interwencyjnych, przewidzianych w Gminnym Programie, są członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/grup roboczych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołanego przez Wójta Gminy, wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty jak również kuratorów sądowych. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy integrowanie i koordynowanie działań członków Zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, w oparciu o procedurę Niebieskie Karty, która nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie na jej uruchomienie.

Analiza SWOT (ocena warunków realizacji działań w ramach programu przeciwdziałania przemocy)

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - osoby dotknięte przemocą mogą liczyć na kompleksowe wsparcie ze strony odpowiednich instytucji, - istniejące zaplecze instytucjonalne: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, asystent rodziny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji w Nowym Stawie, ośrodek zdrowia, - ogólnodostępny wykaz instytucji odpowiedzialnych za organizowanie pomocy i wsparcia dla rodzin i osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - profesjonalizacja kadry udzielającej pomocy osobom uwięknanym w przemoc poprzez podnoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> - główny nacisk zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy spoczywa na pracownikach pomocy społecznej i funkcjonariuszach policji, - nieproporcjonalne rozłożenie akcentów w procesie interwencji – zdecydowanie więcej działań skupionych jest na osobie doznającej przemocy, a mniej na osobie stosującej przemoc (brak zaangażowania osób stosujących przemoc w zmianę sytuacji, brak prawnych rozwiązań zobowiązujących osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych), - niezgłaszane przypadki przemocy, - ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy,

<p>kwalifikacji i wiedzy (udział w szkoleniach, warsztatach),</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość wydania przez policję dla osoby stosującej przemoc nakazu opuszczenia mieszkania i/lub zakazu zbliżania się do osoby - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZI), - stosowanie procedury Niebieskie Karty, 	<ul style="list-style-type: none"> - uzależnienia, frustracje wywołane problemami wychowawczymi występujące wśród mieszkańców gminy, - obciążenie emocjonalne osób pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc, zwiększające prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego, - niewystarczająca infrastruktura socjalna Gminy, - brak obowiązku stawiennictwa osób podejrzanych o stosowanie przemocy na Grupach Roboczych oraz do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, - niewystarczająca wiedza na temat kompetencji poszczególnych służb i ich zaplecza, - brak skutecznych sankcji wobec osób skierowanych na leczenie odwykowe, - brak dodatkowego wynagrodzenia za prace w Zespole Interdyscyplinarnym oraz Grupach Roboczych.
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - gotowość rozwijania współpracy służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, w tym placówek szkolnych, - szkolenia dla kadr pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości, policji, ochrony zdrowia, placówek oświatowych z zakresu przeciwdziałania i reagowania na zjawisko przemocy, - realizacja projektów i programów aktywizacyjnych dla społeczności lokalnej, - ogólnopolskie kampanie medialne mające na celu zmianę świadomości społecznej w zakresie problemu przemocy - funkcjonowanie ogólnopolskiego telefonu zaufania, - zaangażowanie szkół i środowisk lokalnych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, 	<ul style="list-style-type: none"> - poczucie bezkarności osób stosujących przemoc, - dalsze rozprzestrzenianie koronawirusa, - zwiększona izolacja rodzin, - nasilenie negatywnych zjawisk społecznych na skutek życia w warunkach pandemii lub zagrożenia epidemiologicznego, - niska wiedza społeczności lokalnej na temat zakazu stosowania kar cielesnych wobec dzieci, - zbyt rozbudowana sprawozdawczość, pochłaniająca wiele czasu osób pomagających, - zbyt rozbudowany system dokumentowania pracy członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej, - negatywne wzorce zachowań społecznych, -problem uzależnienia od alkoholu,

<ul style="list-style-type: none"> - korzystanie z nowych przepisów przez Policję umożliwiających natychmiastowe usunięcie z mieszkania osób stosujących przemoc w rodzinie, - opracowanie i aktualizowanie aktów prawnych oraz przepisów dotyczących przemocy w rodzinie, możliwość aplikowania o dofinansowanie w ramach konkursów i funduszy unijnych, - zwiększająca się świadomość społeczeństwa dotycząca przemocy w rodzinie, - zjawisko przemocy w rodzinie przestaje być tematem tabu, - obalanie mitów i stereotypów w tematyce przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> - wysoki czynnik stresogenny u osób pomagających osobom uwikłanym w przemoc
---	---

6. Cele i zadania programu

Głównym założeniem Gminnego Programu jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą profilaktykę i edukację społeczeństwa.

CEL GŁÓWNY			
Tworzenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Lichnowy			
Cel szczegółowy 1	Cel szczegółowy 2	Cel szczegółowy 3	Cel szczegółowy 4
Profilaktyka i edukacja społeczna	Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Podjęcie działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc	Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Priorytet 1.1	Priorytet 2.1	Priorytet 3.1	Priorytet 4.1
Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat	Rozwój infrastruktury podmiotów udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą	Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc	Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z

zjawiska przemocy w rodzinie	w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy	w rodzinie, a także wypracowanie i doskonalenie zasad współpracy między instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi o wdrażanie do realizacji	zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Priorytet 1.2 Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie	Priorytet 2.2 Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Priorytet 3.2 Informowanie osób stosujących przemoc o konsekwencjach jej stosowania oraz motywowanie ich do podjęcia działań zmierzających do zatrzymania przemocy	Priorytet 4.2 Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Priorytet 1.3 Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	Priorytet 2.3 Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Priorytet 3.3 Zintensyfikowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie mających na celu powstrzymanie się od stosowania przemocy m.in. poprzez udział w programie oddziaływań korekcyjno -edukacyjnych	
	2.4 Monitoring i skuteczność działań pomocowych		

Cel szczegółowy 1: Profilaktyka i edukacja społeczna			
Priorytet 1.1 Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy w rodzinie			
Kierunki działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
<p>1.1.1 Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Lichnowy</p> <p>1.1.2 Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze Gminy Lichnowy poprzez wykorzystanie danych z instytucji pomocowych</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p> <p>Placówki Oświatowe</p> <p>Ochrona zdrowia</p>	<p>Działanie ciągłe 2023-2025</p>	<p>- Liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie</p> <p>- Coroczne sprawozdanie z realizacji programu</p>
Priorytet 1.2 Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej w zakresie przyczyn skutków przemocy w rodzinie			
<p>1.2.1 Prowadzenie akcji informacyjnych i edukacyjnych w środowisku lokalnym, celem poszerzenia wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy, łamania stereotypów i podnoszenia świadomości społecznej</p> <p>1.2.2 Upowszechnianie informacji dot. zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania temu zjawisku oraz sposobu reagowania i uzyskania pomocy</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p> <p>Placówki Oświatowe</p> <p>Ochrona zdrowia</p> <p>GOKiS</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>	<p>Działanie ciągłe 2023-2025</p>	<p>- Liczba informacji umieszczonych na stronach internetowych</p> <p>- Liczba opracowanych materiałów oraz dystrybuowanych ulotek / plakatów</p>
Priorytet 1.3 Poprawa jakości i systemu działań profilaktycznych			
<p>1.3.1 Działania edukacyjne mające na celu modelowanie</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p>	<p>Działanie ciągłe 2023-2025</p>	<p>- Liczba działań edukacyjnych skierowanych do rodziców</p>

<p>prawidłowych funkcji rodziny i wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców np. szkoła dla rodziców</p> <p>1.3.2 Działania profilaktyczne i edukacyjne związane z tematyką przemocy skierowane do różnych grup odbiorców</p> <p>1.3.3 Objęcie pracą socjalną/ wsparciem asystenta rodziny rodzin doznających przemocy oraz zagrożonych wystąpieniem przemocy</p> <p>1.3.4 Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją</p>	<p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>GOKiS</p> <p>PCPR</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p> <p>Placówki Oświatowe</p> <p>Ochrona zdrowia</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>		<p>- Liczba spotkań działań profilaktycznych i edukacyjnych</p> <p>- Liczba rodzin objętych pracą socjalną/ wsparciem asystenta rodziny</p>
---	---	--	---

Przewidywane efekty dla celu 1

1. Wzrost świadomości społecznej na temat różnych rodzajów przemocy
2. Wzrost świadomości społecznej na temat szkodliwości zjawiska przemocy w rodzinie
3. Zwiększenie wiedzy rodzin na temat prawidłowych metod wychowania
4. Wzrost świadomości na temat dostępności oferty pomocowej w sytuacji kryzysowej
5. Wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na sygnały mogące świadczyć o przemocy domowej

Cel szczegółowy 2			
Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie			
Priorytet 2.1 Rozwój infrastruktury podmiotów udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy			
Kierunki działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
<p>2.1.1 Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego</p> <p>2.1.2 Udzielanie pomocy w formie: finansowej i rzeczowej, poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, psychoterapeutycznego, socjalnego, rodzinnego itd.) wsparcia medycznego</p> <p>2.1.3 Nawiązywanie, rozwijanie i wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami, podmiotami i organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie np. w formie tymczasowego pobytu w ośrodkach wsparcia</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>PCPR</p> <p>Sąd Rejonowy</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p> <p>Placówki Oświatowe</p> <p>Ochrona zdrowia</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>	<p>Działanie ciągłe 2023-2025</p>	<p>- Liczba spotkań ZI</p> <p>- Liczba spotkań grup roboczych</p> <p>- Liczba osób, którym udzielono wsparcia w formie finansowej, rzeczowej, poradnictwa specjalistycznego, tymczasowego schronienia</p>
Priorytet 2.2 Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie			
<p>2.2.1 Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, medycznej, zawodowej i rodzinnej</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>GOKiS</p> <p>PCPR</p>	<p>Działanie ciągłe 2023-2025</p>	<p>- Liczba opracowań, materiałów informacyjnych i edukacyjnych</p> <p>- Liczba aktualizacji/ informacji umieszczonych na stronach internetowych</p>

	<p>Sąd Rejonowy</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p> <p>Placówki Oświatowe</p> <p>Ochrona zdrowia</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>		
2.3 Udzielanie pomocy wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie			
<p>2.3.1 Realizacja procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>2.3.2 Realizacja programów terapeutycznych i pomocy: psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym na rzecz integracji rodzin</p> <p>2.3.3 Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej</p> <p>2.3.4 Zapewnienie, w związku z przemocą, bezpieczeństwa dzieciom w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>GOKiS</p> <p>PCPR</p> <p>Sąd Rejonowy</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p> <p>Placówki Oświatowe</p> <p>Ochrona zdrowia</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>	<p>Działanie ciągłe 2023-2025</p>	<p>-Liczba wszczętych w danym roku procedur NK (tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A”)</p> <p>- Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK</p> <p>- Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa</p> <p>- Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej, w tym z pomocy w formie schronienia, np. specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie</p> <p>- Liczba dzieci, którym udzielono pomocy w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia</p>

Priorytet 2.4 Monitoring skuteczności działań pomocowych			
2.4.1 Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	ZI	Działanie ciągłe 2023-2025	- Liczba zakończonych procedur NK z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie - Liczba zakończonych procedur NK z uwagi na brak zasadności podejmowania działań

Przewidywane efekty dla celu 2

- Poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi działania służące zapobieganiu przemocy w rodzinie oraz ochrony osób uwikłanych w przemoc domową.
- Wzrost skuteczności realizowanych działań poprzez łączenie zasobów, wymianę informacji, zwiększenie spektrum oddziaływania.

Cel szczegółowy 3			
Podjęcie działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc			
Priorytet 3.1 Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także wypracowanie i doskonalenie zasad współpracy między instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi o wdrażanie do realizacji			
Kierunki działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
3.1. Rozpowszechnianie informacji o podmiotach i instytucjach, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc 3.1.2 Wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz zintensyfikowania działań motywujących osoby stosujące przemoc w rodzinie do zmiany wzorców zachowań	Zespół Interdyscyplinarny GOPS UG PCPR Sąd Rejonowy Komisariat Policji GKRPA Organizacje pozarządowe	Działanie ciągłe 2023-2025	- Liczba działań w kierunku współpracy międzyinstytucjonalnej w celu zintensyfikowania działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie - Liczba rozpowszechnionych informacji

Priorytet 3.2 Informowanie osób stosujących przemoc o konsekwencjach jej stosowania oraz motywowanie ich do podjęcia działań zmierzających do zatrzymania przemoc			
<p>3.2.1 Oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>3.2.2 Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemoc w rodzinie, w tym wymiana informacji między nimi</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>PCPR</p> <p>Sąd Rejonowy</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p>	<p>Działanie ciągłe 2023 - 2025</p>	<p>- Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie</p> <p>- Liczba zastosowanych przez policję zakazów zbliżania się do mieszkania</p> <p>- Liczba wniosków o nałożenie obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych</p>
Priorytet 3.3 Zintensyfikowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie mających na celu powstrzymanie się od stosowania przemoc m.in. poprzez udział w programie oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych			
<p>3.3.1 Informowanie osób stosujących przemoc w rodzinie możliwości udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych</p> <p>3.3.2 Rozpowszechnianie informacji dot. podmiotów realizujących program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p> <p>3.3.3 Przygotowanie przedstawicieli służb mających kontakt z osobami stosującymi przemoc w rodzinie do motywowania tych osób do udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>PCPR</p> <p>Sąd Rejonowy</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p>	<p>Działanie ciągłe 2023 - 2025</p>	<p>- Liczba udzielonych przez ZI/ grupy robocze informacji o możliwości skorzystania z programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>- Liczba zorganizowanych szkoleń Zespołu Interdyscyplinarnego</p>

Przewidywane efekty dla celu 3

- Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar w rodzinie poprzez objęcie oddziaływaniem sprawców przemocy

Cel szczegółowy 4 Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
Priorytet 4.1 Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
Kierunki działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
<p>4.1.1 Uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez inne instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>4.1.2 Organizowanie specjalistycznych szkoleń konferencji dla przedstawicieli służb współtworzących system przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>PCPR</p> <p>Sąd Rejonowy</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p> <p>Placówki Oświatowe</p> <p>Ochrona zdrowia</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>	<p>Działanie ciągłe 2023-2025</p>	<p>- Liczba zorganizowanych szkoleń</p> <p>- Liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>
Priorytet 4.2 Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
<p>4.2.1 Wdrożenie i realizacja systemu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w rodzinie m.in. superwizja, grupy wsparcia, doradztwo, umacnianie aktywnej i syste-</p>	<p>Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS</p> <p>UG</p> <p>PCPR</p> <p>ROPS</p> <p>Komisariat Policji</p> <p>GKRPA</p>	<p>Działanie ciągłe 2023-2025</p>	<p>- Liczba podmiotów współpracujących</p>

matycznej współpracy między instytucjami pomocowymi	Placówki Oświatowe Ochrona zdrowia GOKiS Sąd		
---	---	--	--

Przewidywane efekty dla celu 4

- Profesjonalizacja kadry instytucji o organizacji działających w obszarze zapobiegania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

7. Adresaci programu

Program skierowany jest do:

1. Rodzin i osób uwikłanych w przemoc domową.
2. Osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie.
4. Służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

8. Przewidywane efekty realizacji programu

1. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
2. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom stosującym przemoc w rodzinie.
3. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w przeciwdziałanie przemocy.
5. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Lichnowy.

9. Finansowanie programu

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2025 będą środki własne gminy oraz dotacje i środki pozabudżetowe pozyskane z innych dostępnych źródeł.

10. Monitoring

Monitoring pozwoli poznać skuteczność proponowanych form wsparcia w odniesieniu do zakładanych efektów programu. Sprawdzenie efektywności podejmowanych zadań, prowadzonych działań oraz sposobów ich realizacji, w konsekwencji pozwolą zwiększać

skuteczność pracy poszczególnych jednostek w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Monitoring działań podejmowanych w ramach programu prowadzony będzie Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lichnowach. Monitorowanie realizacji Programu odbywa się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast Zespół Interdyscyplinarny do 31 marca każdego roku przedstawi Wójtowi Gminy Lichnowy sprawozdanie z realizacji Programu.